

สำนักหอสมุดกลาง พระจอมเกล้าลาดกระบัง

ปัญหาการใช้หลักสูตรระดับปริญญาตรี พุทธศักราช 2542
หมวดวิชาศึกษาทั่วไป ของ สถาบันราชภัฏ กลุ่มสหวิทยาลัยศรีอยุธยา

THE IMPLEMENTATION PROBLEMS OF BACHELOR DEGREE
CURRICULUM B.E. 2542 ON GENERAL EDUCATION
RAJABHAT INSTITUTE SRIAYUDTHAYA UNITED COLLEGES GROUP

ประยูทธ อินแบน
PRAYUTH INBAN

เลขหมู่.....
เลขทะเบียน..... 47742
วัน, เดือน, ปี..... 2..2..ส.ศ. 2546

b.....
i.....

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาตรีสาขาสถาปัตยกรรมมหาบัณฑิต
สาขาวิชาหลักสูตรและการสอนอาชีวศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

พ.ศ. 2545

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้เฉพาะที่หอสมุดเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ISBN 974-648-994-1

**THE IMPLEMENTATION PROBLEMS OF BACHELOR DEGREE
CURRICULUM B.E. 2542 ON GENERAL EDUCATION
RAJABHAT INSTITUTE SRIAYUDTHAYA UNITED COLLEGES GROUP**

**A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF
THE REQUIREMENT FOR THE DEGREE OF
MASTER OF INDUSTRIAL EDUCATION IN VOCATIONAL
CURRICULUM AND INSTRUCTION
SCHOOL OF GRADUATE STUDIES
KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG**

2002

ISBN 974-648-994-1

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

COPYRIGHT 2002

SCHOOL OF GRADUATE STUDIES

KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หัวข้อวิทยานิพนธ์

ปัญหาการใช้หลักสูตรระดับปริญญาตรี พุทธศักราช 2542
หมวดวิชาศึกษาทั่วไป ของ สถาบันราชภัฏ
กลุ่มสหวิทยาลัยหรือบูรณา

นักศึกษา

นายประยูทธ อินแบน

รหัสประจำตัว

42064705

ปริญญา

ครุศาสตรบัณฑิตสหกรรมมหาบัณฑิต

สาขาวิชา

หลักสูตรและการสอนอาชีวศึกษา

พ.ศ.

2545

อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์

ผศ. ดร. เลิศลักษณ์ กลิ่นหอม

อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ร่วม

ดร. ราชันย์ บุญธิมา

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบปัญหาการใช้หลักสูตรหมวดวิชาการศึกษาทั่วไปในระดับปริญญาตรี ของสถาบันราชภัฏ จำแนกตามคณะวิชา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ อาจารย์ผู้สอนหมวดวิชาศึกษาทั่วไปที่ใช้หลักสูตรระดับปริญญาตรี 4 ปี ตามพุทธศักราช 2542 ของสถาบันราชภัฏ จำนวน 194 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น ตามสัดส่วนของอาจารย์แต่ละคณะวิชา และในแต่ละสถาบันราชภัฏ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม มีค่าความเที่ยงทั้งฉบับ 0.97 การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยสรุปว่า

อาจารย์ผู้สอนมีระดับปัญหาเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรหมวดวิชาศึกษาทั่วไปในระดับปริญญาตรี ของสถาบันราชภัฏ ในภาพรวมทุกด้านอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการบริหารและบริการหลักสูตร กับด้านงานสนับสนุนและส่งเสริมการใช้หลักสูตร อาจารย์ผู้สอนมีระดับปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนด้านงานดำเนินการเรียนการสอนตามหลักสูตร อาจารย์ผู้สอนมีระดับปัญหาอยู่ในระดับน้อย

Thesis Title The Implementation Problems of Bachelor Degree
Curriculum B.E. 2542 on General Education Rajabhat Institute
SriAyudthaya United Colleges Group.

Student Mr. Prayuth Inban

Student ID 42064705

Degrec Master of Industrial Education

Programme Vocational Curriculum and Instruction

Year 2002

Thesis Advisor Assistant Professor Dr. Lertlak Klinhom

Thesis Co-Advisor Dr. Rachan Boontimar

ABSTRACT

The purposes of this research were to stratified Random. And compare the condition of curriculum using in general for bachelor's degree of Rajabhat institute to segregate by faculty. The sample size which used in this research were the year 2000 of Rajabhat institute 194 person. By stratified random sampling. The tool which used for keeping the data as the questionnaire with 0.97 reliability. The statistical data analysis to find the frequency, percentage, standard deviation.

Conclusion

The teachers had the problem level about curriculum using in general for bachelor's degree of Rajabhat institute in every sectors was in the low level when considered for each sector found that the part of management, curriculum service and curriculum using support, the teachers had the problem level in the moderate level. For the part of operation in learning, teaching by following the curriculum, the teachers had the problem level in low level.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยอนุเคราะห์จาก ผศ. ดร. เลิศลักษณ์ กลิ่นหอม ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ และ ดร.ราชันย์ บุญธิมา ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ร่วม ที่ได้ให้คำแนะนำและช่วยตรวจสอบ ตลอดจนการปรับปรุงข้อบกพร่องต่าง ๆ จนวิทยานิพนธ์นี้สำเร็จได้อย่างสมบูรณ์ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้ง และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่ให้คำแนะนำในการแก้ไขข้อบกพร่องเพื่อวิทยานิพนธ์นี้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่เสียสละช่วยเหลือ ตรวจสอบ และให้คำปรึกษาเกี่ยวกับเครื่องมือในการวิจัย ผู้วิจัยจึงขอกราบขอบพระคุณ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณอธิการบดีสถาบันราชภัฏ กลุ่มสหวิทยาลัยศรีอยุธยา ที่ให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นอย่างดี ผู้วิจัยจึงขอกราบขอบพระคุณ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ คุณพ่อ และคุณแม่ ผู้เป็นที่เคารพรักรัก รวมทั้งพี่น้อง ทุกคนที่ให้การสนับสนุน ให้กำลังใจ และช่วยเหลือทุกด้าน ตลอดมา

ขอขอบคุณบุคคลที่ผู้วิจัยไม่ได้กล่าวไว้ในที่นี้ ที่ให้การสนับสนุน ตลอดจนเป็นกำลังใจแก่ผู้วิจัยตลอดมา

สุดท้ายขอขอบคุณบัณฑิตวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ที่ได้สนับสนุนทุนจากทบวงมหาวิทยาลัย ในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้

คุณค่าและประโยชน์ที่เป็นผลจากวิทยานิพนธ์นี้ ผู้วิจัยขอมอบแด่ คุณพ่อ คุณแม่ และครู-อาจารย์ทุกท่านด้วยความเคารพยิ่ง

ประยูทธ อินแบน

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	I
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	II
กิตติกรรมประกาศ	III
สารบัญ	IV
สารบัญตาราง	VI
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย	2
1.3 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย	3
1.4 ขอบเขตการวิจัย	3
1.5 นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย	3
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	5
2.1 แนวความคิดเกี่ยวกับหลักสูตร	5
2.2 แนวความคิดที่เกี่ยวกับการนำหลักสูตรไปใช้	11
2.3 หลักสูตรระดับปริญญาตรีของสถาบันราชภัฏ พุทธศักราช 2542 หมวดวิชาการศึกษาทั่วไป	36
2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	37
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	40
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	40
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	41
3.3 การเก็บข้อมูล	44
3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล	44
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	46
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ	51

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บรรณานุกรม	57
ภาคผนวก.....	63
ภาคผนวก ก หนังสือเกี่ยวกับการวิจัย	61
ภาคผนวก ข แบบสอบถามเพื่อการวิจัย	63
ประวัติผู้เขียน	73

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
2.1 แสดงโครงสร้างของหลักสูตรวิชาการศึกษาทั่วไป	36
3.1 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย	41
4.1 แสดงจำนวนและร้อยละของอาจารย์ผู้สอนที่ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามคณะวิชาที่สังกัด	46
4.2 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปัญหาเกี่ยวกับปัญหาการใช้ หลักสูตรหมวดวิชาทั่วไปในระดับปริญญาตรีของสถาบันราชภัฏ ตามความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอน ในภาพรวมทุกด้าน	47
4.3 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปัญหาเกี่ยวกับปัญหาการใช้ หลักสูตรหมวดวิชาทั่วไปในระดับปริญญาตรีของสถาบันราชภัฏ ตามความคิดเห็น ของอาจารย์ผู้สอน ด้านการบริหารและบริการหลักสูตร : ในภาพรวม	49

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาเป็นกระบวนการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เป็นการถ่ายทอดวัฒนธรรม และเป็น การสร้างภูมิปัญญาให้แก่สังคม การศึกษาจึงเป็นรากฐานและเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาการเมือ ง เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมของประเทศ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2531 : 1) การจัดการศึกษาทุกระดับต้องอาศัยหลักสูตร หลักสูตรนับได้ว่าเป็นองค์ประกอบสำคัญอย่างหนึ่ง ที่จะทำให้การศึกษาบรรลุตามเป้าหมายที่วางไว้ เพราะหากเปรียบเทียบความหมายทางการจัดการศึกษา เป็นผลที่มุ่งหวังแล้ว หลักสูตรจะเปรียบได้กับมรรควิธีที่จะนำความมุ่งหมายดังกล่าวไปสู่ผลสำเร็จ การจัดการศึกษาของประเทศใดก็ตาม จะไม่บรรลุไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ หากขาด หลักสูตรที่มีประสิทธิภาพเหมาะสม (สุมิตร คุณากร. 2518 : 2)

สถาบันราชภัฏ ได้จัดการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษา ปัจจุบันมี 41 สถาบันทั่ว ประเทศไทย จัดการเรียนการสอนคณะวิชาต่าง ๆ ได้แก่

- คณะครุศาสตร์
- คณะมนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์
- คณะเกษตรและอุตสาหกรรม
- คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
- คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม

ในการจัดการเรียนการสอนในแต่ละคณะ ทางสถาบันราชภัฏ ได้กำหนดการศึกษาใน แต่ละหลักสูตรในระดับปริญญาตรี หลักสูตร 4 ปี มีจำนวนหน่วยกิต ไม่น้อยกว่า 150 หน่วยกิต โดยกำหนดให้มี 3 หมวดวิชา หมวดวิชาศึกษาทั่วไป หมวดวิชาเฉพาะด้าน หมวดวิชาเลือกเสรี สำหรับหมวดวิชาศึกษาทั่วไป กำหนดให้เรียนในหลักสูตรในระดับปริญญาตรี 36 หน่วยกิต

หมวดวิชาศึกษาทั่วไปเป็นหมวดวิชาหนึ่งที่สำคัญเท่าเทียมกับหมวดวิชาอื่น ๆ สำหรับ การศึกษาในระดับปริญญาตรีของสถาบันราชภัฏ หมวดวิชาศึกษาทั่วไปจะต้องประกอบด้วย รายวิชาต่าง ๆ 4 กลุ่มวิชา คือ กลุ่มวิชาภาษาและการสื่อสาร กลุ่มวิชามนุษยศาสตร์ กลุ่มวิชา สังคมศาสตร์ กลุ่มวิชาคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

สถาบันราชภัฏ กลุ่มสหวิทยาลัยศรีอยุธยา ประกอบไปด้วย สถาบันราชภัฏราช- นครินทร์ สถาบันราชภัฏเทพสตรี สถาบันราชภัฏพระนครศรีอยุธยา สถาบันราชภัฏเพชรบุรี วิทยาลัยการณ ในพระราชูปถัมภ์ สถาบันราชภัฏรำไพพรรณี ปัจจุบันการจัดการศึกษาแบ่ง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษเท่านั้น เมื่ออนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ออกเป็น 2 ระบบ คือ ระบบเรียนปกติ และระบบเรียนนอกเวลาราชการ ประกอบด้วยหลักสูตร 2 ปี และ 4 ปี

หลักสูตรหมวดวิชาศึกษาทั่วไป มีทั้งหมด 36 หน่วยกิต ประกอบด้วย 3 สาขาวิชา คือ สาขาการศึกษา สาขาศิลปศึกษา และสาขาวิทยาศาสตร์ และเป็นวิชาบังคับสำหรับนักศึกษาหลักสูตร 4 ปี สำหรับหลักสูตรปริญญาตรี 2 ปี ในหลักสูตรกำหนดให้เรียนไม่น้อยกว่า 80 หน่วยกิต โดยกำหนดให้มี 3 หมวดวิชา คือ หมวดวิชาศึกษาทั่วไป หมวดวิชาเฉพาะด้าน หมวดวิชาเลือกเสรี

สำหรับหมวดวิชาศึกษาทั่วไปเป็นวิชาบังคับสำหรับนักศึกษาทุกคนจะต้องเรียน 18 หน่วยกิต จาก 4 กลุ่มวิชา ได้แก่ กลุ่มวิชาภาษาและการสื่อสาร กลุ่มวิชามนุษยศาสตร์ กลุ่มวิชาสังคมศาสตร์ กลุ่มวิชาคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี

ในการจัดการเรียนการสอน หมวดวิชาศึกษาทั่วไปจะมีอาจารย์ผู้สอนมาจากคณะ 3 คณะวิชา ได้แก่ คณะครุศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เนื่องจากวิชาศึกษาทั่วไปต้องอาศัยคณาจารย์จาก 3 คณะวิชามาสอน ซึ่งมีการวางแผนรูปแบบแตกต่างกันไปตามสภาพของวิชา และเป็นวิชาบังคับที่นักศึกษาทุกคณะวิชาจะต้องเรียนตามเป้าหมายของหลักสูตร

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจในการศึกษาปัญหาการใช้หลักสูตรระดับปริญญาตรี พุทธศักราช 2542 หมวดวิชาศึกษาทั่วไป ของ สถาบันราชภัฏ กลุ่มสหวิทยาลัยศรีอยุธยา

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัญหาการใช้หลักสูตรหมวดวิชาศึกษาทั่วไปในระดับปริญญาตรี ของสถาบันราชภัฏ
2. เพื่อศึกษาปัญหาการใช้หลักสูตรหมวดวิชาศึกษาทั่วไปในระดับปริญญาตรี ของสถาบันราชภัฏ จำแนกตามคณะวิชาในการสอนหมวดวิชาศึกษาทั่วไป ของอาจารย์ผู้สอน

1.3 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

การศึกษานี้เป็นการใช้หลักสูตรหมวดวิชาศึกษาทั่วไป ระดับปริญญาตรี พุทธศักราช 2541 ของอาจารย์ผู้สอนหมวดวิชาศึกษาทั่วไป ของสถาบันราชภัฏ ทั้ง 3 สาขาวิชา ได้แก่ สาขาการศึกษา สาขาศิลปศาสตร์ สาขาวิทยาศาสตร์ ผู้วิจัยได้แนวคิดของ สจต อุทรานันท์ (2532 : 263-271) ที่ว่า งานที่เกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตร จะมีงานหลักอยู่ 3 ลักษณะ มาเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย คือ

1. งานบริหารและบริการหลักสูตร
2. งานดำเนินการเรียนการสอนตามหลักสูตร
3. งานสนับสนุนและส่งเสริมการใช้หลักสูตร

1.4 ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาปัญหาการใช้หลักสูตรหมวดวิชาศึกษาทั่วไป ระดับปริญญาตรี พุทธศักราช 2542 ของอาจารย์ ผู้สอนหมวดวิชาศึกษาทั่วไป ตามความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอน ของสถาบันราชภัฏ กลุ่มมหาวิทยาลัยศรีอยุธยา โดยมีขอบเขตดังนี้

1.4.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย อาจารย์ผู้สอนหมวดวิชาศึกษาทั่วไป ของสถาบันราชภัฏ กลุ่มมหาวิทยาลัยศรีอยุธยา จำนวน 393 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย อาจารย์ผู้สอนหมวดวิชาศึกษาทั่วไป ของสถาบันราชภัฏ กลุ่มมหาวิทยาลัยศรีอยุธยา จำนวน 194 คน โดยใช้เกณฑ์ของตาราง Krejcie and Morgan ได้มาโดยการสุ่มแบบชั้นตามสัดส่วนของอาจารย์แต่ละคณะวิชาในสถาบันราชภัฏ กลุ่มมหาวิทยาลัยศรีอยุธยา

1.4.2 ตัวแปรที่ศึกษา

คือปัญหาการใช้หลักสูตรหมวดวิชาศึกษาทั่วไป ในระดับปริญญาตรี ของสถาบันราชภัฏ ประกอบด้วย 3 ด้าน

1. งานบริหารและการบริการหลักสูตร
2. งานดำเนินการเรียนการสอนตามหลักสูตร
3. งานสนับสนุนและการส่งเสริมการใช้หลักสูตร

1.5 นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย

1. หลักสูตร หมายถึง หลักสูตรหมวดวิชาศึกษาทั่วไปที่จัดสอนในระดับปริญญาตรี 4 ปี พุทธศักราช 2542 ของสถาบันราชภัฏ กลุ่มมหาวิทยาลัยศรีอยุธยา
2. ปัญหาการใช้หลักสูตร หมายถึง ข้อขัดข้อง และอุปสรรคในการดำเนินงานของอาจารย์ผู้สอนหมวดวิชาศึกษาทั่วไปในหลักสูตรระดับปริญญาตรี 4 ปี พุทธศักราช 2542 ในด้านการบริหารและการบริการด้านการเรียนการสอน ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนการใช้หลักสูตร ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ด้าน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.1 การบริหารและการบริการหลักสูตร หมายถึง การเตรียมบุคลากร การจัดอาจารย์เข้าสอน การบริหารและบริการวัสดุตามหลักสูตร

2.2 การดำเนินการเรียนการสอนตามหลักสูตร หมายถึง การจัดทำแผนการสอน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และการวัดผลประเมินผลการเรียนการสอน

2.3 การสนับสนุนและส่งเสริมการใช้หลักสูตร หมายถึง การนิเทศ และจัดตั้งศูนย์วิชาการ เพื่อสนับสนุนส่งเสริมการใช้หลักสูตร

3. อาจารย์ผู้สอน หมายถึง บุคลากรสังกัดสถาบันราชภัฏ-กลุ่มสหวิทยาลัยศรีอยุธยา ที่ทำการสอนหมวดวิชาศึกษาทั่วไปในระดับปริญญาตรี 4 ปี ของสถาบันราชภัฏ

4. สถาบันราชภัฏ กลุ่มสหวิทยาลัยศรีอยุธยา หมายถึง สถาบันราชภัฏราชนครินทร์ สถาบันราชภัฏเทพสตรี สถาบันราชภัฏพระนครศรีอยุธยา สถาบันราชภัฏเพชรบุรีวิทยาลัย ในพระราชูปถัมภ์ สถาบันราชภัฏรำไพพรรณี

5. หมวดวิชาศึกษาทั่วไป หมายถึง รายวิชาที่บรรจุอยู่ในหมวดวิชาศึกษาทั่วไป มีจำนวนหน่วยกิต 36 หน่วยกิต

บทที่ 2

เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้รวบรวมทฤษฎี หลักการ เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังต่อไปนี้

- 2.1 แนวความคิดเกี่ยวกับหลักสูตร
- 2.2 แนวความคิดเกี่ยวกับการนำหลักสูตรไปใช้
 - 2.2.1 การบริหารและการบริการหลักสูตร ได้แก่
 - 2.2.1.1 งานเตรียมบุคลากร
 - 2.2.1.2 งานจัดครูเข้าสอนตามหลักสูตร
 - 2.2.1.3 การบริหารและการบริการวัสดุตามหลักสูตร
 - 2.2.2 การดำเนินการเรียนการสอนตามหลักสูตร ได้แก่
 - 2.2.2.1 การจัดทำแผนการสอน
 - 2.2.2.2 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
 - 2.2.2.3 การวัดและประเมินผลการสอน
 - 2.2.3 การสนับสนุนและส่งเสริมการใช้หลักสูตร ได้แก่
 - 2.2.3.1 การนิเทศและส่งเสริมการใช้หลักสูตร
 - 2.2.3.2 การจัดตั้งศูนย์วิชาการเพื่อสนับสนุนการส่งเสริมการใช้หลักสูตร
- 2.3 หลักสูตรระดับปริญญาตรี พุทธศักราช 2542 ระดับปริญญาตรี 4 ปี
หมวดศึกษาศาสตร์ทั่วไป ของสถาบันราชภัฏ กลุ่มมหาวิทยาลัยศรีอยุธยา
- 2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 แนวความคิดเกี่ยวกับหลักสูตร

2.1.1 หลักสูตร

หลักสูตรมีความสำคัญต่อการเรียนการสอน เพราะหลักสูตรจะเป็นตัวกำหนดทิศทางของการจัดการเรียนการสอนให้ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้การถ่ายทอดความรู้ วัฒนธรรม การเสริมสร้างทักษะ การปลูกฝังเจตคติ คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่ดีงาม เพื่อให้ ผู้เรียนได้รับการเสริมสร้างความรู้ ทัศนคติ และพัฒนาการในทุก ๆ ด้าน เพื่อเป็นประโยชน์ในการดำรงชีวิตของคนให้อยู่ในสังคมอย่างมีความสุข

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

นักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของหลักสูตรไว้ต่าง ๆ กัน ดังนี้

พนัส หันนาคินทร์ (2529 : 126) ได้ให้ความหมายของหลักสูตรว่า หมายถึง ประสบการณ์ทั้งหมดที่นักเรียนพึงได้รับภายใต้การนำของครูหรือโรงเรียน ทั้งนี้เพื่อมุ่งหวังจะให้ เกิดความเจริญงอกงามในด้านต่าง ๆ แก่นักเรียน กล่าวคือ ทั้งร่างกายและสังคม

ภิญโญ สาร (2518 : 270) ได้ให้ความหมายของหลักสูตร หมายถึง โครงการศึกษาที่กำหนดให้โรงเรียนเรียนรู้และพัฒนาตนเองตามแผนการศึกษา หรือโครงการศึกษาที่โรงเรียนปฏิบัติ เพื่อให้บรรลุผลทางการศึกษาตามแผนการศึกษานั้นเอง หลักสูตร คือ โครงการเตรียม นักเรียนหรือ เยาวชนของชาติให้เป็นสมาชิกที่มีประสิทธิภาพของสังคม สังคมแต่ละสังคมไม่ จำเป็นที่จะต้องการหรือมีความจำเป็นเหมือนกัน สังคมไทยย่อมแตกต่างจากสังคมอเมริกันและ สังคมอื่น ๆ หลักสูตรไทย จึงต้องอาศัยกฎเกณฑ์ที่ได้รับการรวบรวมมาจากสภาพความต้องการ และสภาพความจำเป็นของสังคมไทย การแปลงวัตถุประสงค์ของหลักสูตรไทย ไม่จำเป็นที่จะนำมาใช้ให้ได้ ในสภาพสังคมไทย

สุมน อมรวิวัฒน์ (2519 : 6 - 7) ได้ให้ความหมายของหลักสูตรว่า หลักสูตร คือ แนว กำหนดประสบการณ์ทั้งหมดที่มุ่งให้นักเรียนได้รับการศึกษา ทั้งในแง่วิจารณ์และพัฒนาทุกด้าน ครอบคลุมถึงการกำหนดกิจกรรม การเรียนการสอน และวิธีฝึกอบรมเด็กในชั้นเรียน หลักสูตรมี ฐานะเป็นมาตรฐาน และเป็นพื้นฐานอย่างหนึ่งในการจัดประสบการณ์ให้แก่ นักเรียน ครูจึง สามารถเติมเสริมแต่งให้เหมาะสมกับสภาพของผู้เรียนและท้องถิ่นได้

เอกวิทย์ ณ ถลาง (2519 : 108) หลักสูตร หมายถึง ประสบการณ์ทั้งหมดที่จัดให้กับ เด็กได้เรียนเนื้อหา เจตคติแบบพฤติกรรม กิจวัตร สิ่งแวดล้อมต่าง ๆ เป็นต้น เมื่อประมวลเข้ากัน แล้วก็จะ เป็นประสบการณ์ที่ผ่านเข้าไปในการรับรู้ของเด็ก หลักสูตร คือ สิ่งใดก็ตามซึ่งมุ่งหวัง จะ เกิดการเรียนรู้แก่เด็ก

เอกชัย กี่สุขพันธุ์ (2527 : 152 - 153) หลักสูตร หมายถึง การจัดประสบการณ์ในการ เรียน เพื่อให้ นักเรียนมีพัฒนาการด้านความรู้ความสามารถ ทักษะ และค่านิยมตามความต้องการ ของสังคม

เสริมศรี ไชยศรี (2520 : 3) หลักสูตร คือ ประสบการณ์ทั้งหมดที่ผู้เรียนได้รับจาก สถาบันหนึ่ง และยังหมายถึงประสบการณ์ที่เกิดขึ้นก่อนการเรียนการสอน หรือการปฏิบัติจริงใน โครงการต่าง ๆ

ชวาล แพร์ตกุล (2518 : 16) หลักสูตรเป็นผู้กำหนดขนาด ระดับและทิศทางของ การศึกษา ให้ครูเป็นเป็นผู้ดำเนินการตามหลักสูตร จึงมีความสำคัญเหมือนคัมภีร์ของการสอน การปรับปรุง และทุกเรื่องของการศึกษา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ก่อ สวัสดิพาณิชย์ (2514 : 12) หลักสูตร หมายถึง สิ่งที่มีบัญญัติให้ครูผู้สอนในโรงเรียน กิจกรรมที่ทำการเรียนการสอนกันจริง ๆ ซึ่งรวมถึงการวัดผลด้วย

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2521 : 1) หลักสูตร หมายถึง ประสบการณ์ ทั้งหมดที่โรงเรียนจัดให้นักเรียนทั้งในและนอกห้องเรียน เพื่อให้นักเรียนได้มีความรู้ ทักษะ เกิดความคิดและทัศนคติที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต

สังัด อุทรานันท์ (2528 : 346) กล่าวว่า หลักสูตร อยู่ในความหมายขอบเขต 3 สถานะ คือ

1. เป็นศาสตร์แขนงหนึ่ง
2. เป็นข้อกำหนดที่เกี่ยวกับการเรียนการสอน ซึ่งได้จัดทำขึ้นอย่างเป็นทางการ
3. เป็นระบบการทำงานที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตร

สุมิตร คุณากร (2523 : 3) กล่าวว่า หลักสูตร หมายถึง โครงการที่ประมวลความรู้และ ประสบการณ์ทั้งหลายที่โรงเรียนจัดให้กับนักเรียน ไม่ว่าจะป็นภายในหรือภายนอกโรงเรียนก็ตาม เพื่อให้ผู้เรียนพัฒนาไปตามความมุ่งหมายที่กำหนดไว้

พนัส หันนาคินทร์ (2529 : 218) กล่าวว่า หลักสูตร หมายถึง ประสบการณ์ทั้งหมดที่ นักเรียนจะพึงได้รับภายใต้การนำของครู หรือ โรงเรียน ทั้งนี้ เพื่อมุ่งหวังที่จะให้เกิดความเจริญอก งามในด้านต่าง ๆ ทั้งทางร่างกาย อารมณ์ และสังคม

ธำรง บัวศรี (2531 : 6) กล่าวว่า หลักสูตร คือ แผนซึ่งได้ออกแบบจัดทำขึ้นเพื่อแสดง ถึงจุดหมาย การจัดเนื้อหาสาระ กิจกรรม และมีมวลประสบการณ์ในแต่ละโปรแกรมการศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนพัฒนาการต่าง ๆ ตามจุดหมายที่ได้กำหนดไว้

ธวัชชัย ชัยจริยาภากุล (2529 : 10) กล่าวว่า หลักสูตร หมายถึง กิจกรรมหรือ ประสบการณ์ทั้งหลายที่โรงเรียนจัดให้แก่แก่นักเรียน

สงวน สุทธิเลิศอรุณ (2529 : 147) กล่าวว่า หลักสูตร หมายถึง ประมวลกิจกรรมและ ประสบการณ์ทั้งหลายที่มีอยู่ทั้งในและนอกห้องเรียน ซึ่งโรงเรียนจัดทำขึ้นเพื่อส่งเสริมให้เกิดการ พัฒนาทุกด้าน

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2535 : 40 : 41) ได้กล่าวว่า หลักสูตรมีความหมายเป็น 2 ประการ คือ

1. หลักสูตร เป็นศาสตร์ที่มีทฤษฎี หลักการ และการนำไปใช้ในการจัดการเรียน การสอน

2. หลักสูตร เป็นระบบในการจัดการศึกษา โดยมีปัจจัยนำเข้า (Input) เช่น ครู นักเรียน วัสดุอุปกรณ์ อาคารสถานที่ กระบวนการ (Process) ได้แก่ การจัดกิจกรรม การเรียน การสอน ผลผลิต (Output) คือ ผลสัมฤทธิ์ของการเรียน ความสำเร็จทางการศึกษา เป็นต้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หลักสูตรเป็นแผนการจัดการเรียนการสอน ที่มุ่งประสงค์จะอบรมฝึกฝนผู้เรียนให้เป็นไปตาม เป้าหมายที่ต้องการ นอกจากนี้หลักสูตรยังมีความหมายแตกต่างกันตามผู้ใช้ คือ ผู้บริหาร สถานศึกษา จะให้ความหมายของหลักสูตร เป็นการจัดประสบการณ์ทั้งหมดในสถานศึกษาให้กับ ผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถในการประกอบอาชีพและดำรงชีวิต

Taba (1967 : 10 - 11) กล่าวว่า หลักสูตร คือ แผนการเรียนรู้ที่ประกอบด้วยจุดประสงค์ และจุดหมายเฉพาะ การเลือกและการจัดเนื้อหา วิธีการเรียนการสอนและการประเมินผล

Neagley and Evan. (1967 :2) กล่าวว่า หลักสูตร หมายถึง เนื้อหาและกระบวนการที่เป็น แบบแผน และไม่เป็นแบบแผน ทำให้ผู้เรียนได้มาซึ่งความรู้ ความเข้าใจ ทักษะ และเจตคติ คุณค่า และค่านิยม ภายใต้การดูแลของโรงเรียน

Saylor and Alexander.(1974 : 6) กล่าวว่า หลักสูตรเปรียบเสมือนแผนภูมิ การ เดินทาง และกำหนดตารางที่ยืดหยุ่นได้ ในการดำเนินการศึกษาหลักสูตรจะถูกสร้างขึ้นโดย ผู้เชี่ยวชาญทางด้านเนื้อหาวิชา การบริหาร โรงเรียน และวิชาการต่าง ๆ ทางด้านการศึกษาระดับชั้น ต่าง ๆ รวมกัน

Good, Carter V. (1973 : 157) ให้ความหมายของหลักสูตรไว้ 3 ประการ คือ

1. เนื้อหาวิชาที่จัดไว้เป็นระบบให้ผู้เรียนได้ศึกษาเพื่อให้จบชั้น หรือ ได้รับ ประกาศนียบัตร
2. ค่าโครงทั่วไปของเนื้อหาวิชา หรือสิ่งเฉพาะที่ประสงค์สอน ซึ่ง โรงเรียนจัดให้แก่ นักเรียน เพื่อให้เด็กมีความรู้จนจบชั้น หรือได้รับประกาศนียบัตร ในการศึกษาต่อได้
3. กลุ่มวิชา และการจัดประสบการณ์ที่กำหนดให้นักเรียน ได้เล่าเรียนภายใต้การ เน้นแนวของโรงเรียนหรือสถาบัน

สรุปได้ว่า หลักสูตร หมายถึง มวลประสบการณ์ทั้งภายในโรงเรียนและนอก โรงเรียน งานกิจกรรมการจัดการเรียนการสอนต่าง ๆ ที่โรงเรียนจัดให้ผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียน ได้พัฒนาทุก ๆ ด้าน ทั้งทางด้านความรู้ จิตใจ ทักษะ

2.1.2 ความสำคัญของหลักสูตร

หลักสูตรเป็นแม่บทสำคัญต่อการจัดการศึกษาทุกระดับและทุกสาขาวิชาหลักสูตร จะระบุสิ่งที่คาดหวังให้เกิดกับผู้เรียนและแนวทางในการจัดให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ต่าง ๆ ตาม ต้องการ มีนักการศึกษาหลายท่านได้กล่าวเน้นถึงความสำคัญของหลักสูตรไว้ ดังนี้

สุมิตร คุณากร (2523 : 2) ได้กล่าวว่า หากจะเปรียบเทียบความมุ่งหมายทางการศึกษา ในระดับชาติเป็นอุดมคติ อุดมการณ์ความใฝ่ฝันของบุคคลแล้ว หลักสูตรก็เปรียบได้กับโครงการ ของการปฏิบัติ เพื่อให้อุดมคตินั้นบรรลุถึงผลสำเร็จ การจัดการศึกษาในประเทศใดก็ตามจะไม่ สำเร็จลุล่วงไปตามที่กำหนดไว้ ถ้าไม่มีหลักสูตรเป็นโครงการและแนวทางในการจัดการศึกษา

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ธำรง บัวศรี (2531 : 9) กล่าวว่า ในการจัดการศึกษานั้น สิ่งสำคัญประการหนึ่ง คือ การกำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ เพื่อให้แน่ใจว่าเยาวชนแต่ละวัย แต่ละระดับการศึกษา ได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพทัดเทียมกัน กล่าวคือ มีแนวทางที่กำหนดไว้ ควรเรียนรู้วิชาอะไร เนื้อสาระ มากน้อยแค่ไหน ควรได้รับการฝึกอบรมให้มีทักษะด้านใด และควรมีพัฒนาการในด้าน ร่างกาย จิตใจ สังคม และปัญญา อย่างไร เมื่อพิจารณาที่กล่าวมาแล้ว จะเห็นได้ว่า ปัจจัยสำคัญอันดับแรก ที่จะให้ความมั่นใจได้ว่าเยาวชนรวมทั้งผู้เรียนทั้งหมด จะได้รับการศึกษาที่มุ่งหวังไว้ก็คือ หลักสูตร นั้นเอง

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2535 : 38 - 39) ได้กล่าวถึงความสำคัญของหลักสูตร ดังนี้

1. งานหลักสูตรและการสอน ทำให้การศึกษาดำเนินไปสู่เป้าหมายที่วางไว้
2. งานด้านหลักสูตร ทำให้การศึกษามีประสิทธิภาพและประสิทธิผลตามเป้าหมาย
3. หลักสูตรเปรียบเทียบบนแบบแปลนการจัดการเรียนการสอน การพัฒนาหลักสูตร บอกไว้ว่าวัตถุประสงค์ที่ต้องการมีอะไรบ้าง จะใช้อะไรเป็นวัสดุและอุปกรณ์ จะสอนอย่างไร จัดเตรียมการเรียนการสอน หลักสูตรจึงมีความสำคัญเป็นแผนยุทธศาสตร์ที่จะนำไปสู่ความสำเร็จที่ต้องการ เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานของครูที่จะจัดประสบการณ์ให้ผู้เรียน ได้มีความรู้ ทักษะ ความประพฤตินี้มีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพ

สรุปได้ว่า หลักสูตร มีความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะหลักสูตร ได้รวมจุดมุ่งหมายของการศึกษาในแต่ละระดับ และเป็นเครื่องชี้แนวทางในการจัดความรู้และประสบการณ์แก่ผู้เรียน ซึ่งครูจะต้องปฏิบัติตาม เพื่อให้ผู้เรียน ได้รับการศึกษาที่มุ่งสู่จุดหมายเดียวกัน หลักสูตรจึงเป็นหัวใจของการศึกษา เป็นปัจจัยสำคัญอันดับแรกที่จะให้ความมั่นใจได้ว่าเยาวชนทั้งผู้เรียนทั้งหมด ก็จะได้รับการศึกษาตามที่มุ่งหวัง

2.1.3 องค์ประกอบของหลักสูตร

นักการศึกษาได้กล่าวถึง องค์ประกอบของหลักสูตร ไว้ดังนี้

สุมิตร คุณากร (2523 : 9) กล่าวว่า เมื่อพิจารณาหลักสูตรในรูปขององค์ประกอบแล้ว จะมีอยู่ 4 องค์ประกอบ คือ

1. ความมุ่งหมาย (Objectives)
2. เนื้อหา (Content)
3. การนำหลักสูตรไปใช้ (Curriculum Implementation)
4. การประเมิน (Evaluation)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้ในท้องถิ่นเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ธีรารัง บัวศรี (2531:7-8) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของหลักสูตร ประกอบด้วย 6 อย่าง คือ

1. จุดหมายของหลักสูตร (Curriculum Aims) หมายถึง ผลส่วนรวมที่ต้องการให้เกิดแก่ผู้เรียน หลังจากที่ยุติบทหลักสูตรไปแล้ว
2. จุดประสงค์การเรียนรู้การสอน (Instructional Objectives) หมายถึง สิ่งที่ต้องการให้เกิดแก่ผู้เรียน หลังจากที่ยุติบทเนื้อหาสาระในวิชาที่กำหนด
3. เนื้อหาสาระและประสบการณ์ (Content and Experiences) หมายถึง สิ่งที่ต้องการให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และประสบการณ์ที่ต้องการให้ได้รับ
4. ยุทธศาสตร์การเรียนการสอน (Instructional Strategies) หมายถึง กระบวนการและวิธีการในการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนมีการพัฒนาทางความรู้และอื่น ๆ ตามจุดประสงค์ และจุดมุ่งหมายที่กำหนด
5. วัสดุอุปกรณ์และสื่อการเรียนการสอน (Instruction Media and Materials) หมายถึง เครื่องมือเครื่องใช้ และวัสดุต่าง ๆ รวมทั้งอุปกรณ์โสตทัศนศึกษา และอื่น ๆ ที่ช่วยส่งเสริมคุณภาพและประสิทธิภาพการเรียนการสอน
6. การประเมินผล (Evaluation) หมายถึง การประเมินผลหลักสูตรและการประเมินผลการเรียนการสอน

วิชัช วงษ์ใหญ่ (2537 : 5) กล่าวว่า องค์ประกอบของหลักสูตร ประกอบด้วย

1. วัตถุประสงค์
2. เนื้อหารายวิชา
3. วิธีการสอนและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
4. วิธีประเมินผล

องค์ประกอบของหลักสูตรนี้ จะนำมาใช้เป็นแกนในการเปลี่ยนแปลงหรือปรับปรุงหลักสูตร ว่าจะต้องปรับปรุงในองค์ประกอบใดบ้าง

จากแนวคิดของนักการศึกษาที่ได้กล่าวข้างต้น พอจะกล่าวโดยสรุปได้ว่า องค์ประกอบของหลักสูตรนั้นประกอบด้วย

1. วัตถุประสงค์ของหลักสูตร
2. เนื้อหาสาระของวิชา
3. การจัดการเรียนการสอน
4. การประเมินผลการเรียนการสอน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.2 แนวความคิดเกี่ยวกับการนำหลักสูตรไปใช้

ธำรง บัวศรี (2515 :152 -153) ได้กล่าวถึงหน้าที่ของผู้บริหารโรงเรียนในการนำหลักสูตรไปใช้ คือ

1. ควรมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับองค์ประกอบต่าง ๆ ที่สัมพันธ์กับหลักสูตร เช่น อาคารสถานที่ ประมวลการสอน ตารางสอน อุปกรณ์การสอน แบบเรียน การจัดครูให้เหมาะสมกับงาน นอกจากนี้ ควรช่วยให้ครูได้ร่วมงานตามนโยบายของสถานศึกษาของส่วนกลาง ซึ่งต้องมีการดัดแปลงเพื่อให้เหมาะสมกับแต่ละโรงเรียน

2. จัดบริการให้ความสะดวกในการใช้วัสดุ อุปกรณ์การสอนต่าง ๆ

3. เป็นผู้ดำเนินการส่งเสริมให้มีการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรขึ้นในสถานศึกษา

สัจด์ อุทรานันท์ (2524 : 4) ได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับการนำหลักสูตรไปใช้ว่า การนำหลักสูตรไปใช้เป็นขั้นตอนของการนำหลักสูตรไปสู่การเรียนการสอนในห้องเรียน ซึ่งเกี่ยวกับการจัดทำเอกสารประกอบหลักสูตร การเตรียมบุคลากร การบริหารและบริการหลักสูตร และการนิเทศการใช้หลักสูตร

วินัย คิสสระ (2535 : 97) กล่าวว่า การนำหลักสูตรไปใช้จะมีประสิทธิภาพมากน้อยเพียงใด ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบ 3 ประการ คือ

1. การเตรียมครูหรือการฝึกหัดครู หรือการผลิตครูให้กับโรงเรียนทุกระดับ การผลิตครูจะมีคุณภาพหรือไม่ขึ้นอยู่กับหลักสูตรของสถาบันฝึกหัดครูที่สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย สถาบันราชภัฏ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ทั้ง 3 หน่วยงานดังกล่าว เป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการผลิตครูให้กับสถานศึกษาโดยตรง อีกประการหนึ่งก็คือ บุคคลที่จะมาศึกษาในสถาบันการฝึกหัดครูมีคุณภาพหรือมีความสนใจในอาชีพนี้มากน้อยเพียงใด และประการสุดท้ายก็คือกระบวนการผลิตครู

หลักสูตรการผลิตครู เป็นหลักสูตรที่ยึดสมรรถภาพเป็นหลัก หรือเป็น “หลักสูตรการผลิตครูแบบสมรรถฐาน” (Competency Based Teacher Education Curriculum) หลักสูตรการผลิตครูแบบสมรรถฐาน ดังกล่าว ได้ส่งผลให้สถาบันผลิตครูทุกระดับในสถาบันที่สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ และทบวงมหาวิทยาลัย ต่างก็ตระหนักถึงการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงหลักสูตรการผลิตครูให้ตรงกับความต้องการของตลาด โดยเฉพาะกระบวนการผลิตครูนั้น ทั้งนี้ นอกจากจะเป็นสมรรถภาพทางด้านความรู้ด้านเทคนิควิธีแล้ว ยังเห็น โครงการส่งเสริมสมรรถภาพด้านคุณลักษณะและ เจตคติไว้ด้วย

2. ผู้บริหาร การนำหลักสูตรไปใช้ในสถานศึกษานั้น ก็คือ การที่ผู้บริหารทำหน้าที่บริหารหลักสูตรนั่นเอง ฉะนั้นการนำหลักสูตรไปใช้ประสบความสำเร็จมากน้อยเพียงใด ขึ้นอยู่กับการบริหารหลักสูตรของผู้บริหาร ผู้บริหารสถานศึกษาจึงเป็นบุคคลที่สำคัญที่จะนำเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หลักสูตรไปใช้ นอกจากนี้ยังมีผู้ช่วยฝ่ายต่าง ๆ หัวหน้าหมวด หัวหน้าคณะวิชา คณาจารย์ หรือหน่วยงาน อื่น ๆ ที่เสริมการบริหารหลักสูตร เช่น กรรมการบริหารสถานศึกษา กรรมการบริหารวิชาการ กรรมการประเมินผล

ผู้บริหารจะนำหลักสูตรไปใช้โดยผ่านการดำเนินงานในรูปแบบของคณะกรรมการต่าง ๆ ของสถานศึกษา คณะกรรมการต่าง ๆ จะทำหน้าที่ดังนี้

2.1 กำหนดจุดมุ่งหมายของสถานศึกษา นอกเหนือจากจุดมุ่งหมายหรือวัตถุประสงค์ของหลักสูตร

2.2 จัดทำแผนหลักของสถานศึกษา

2.3 ร่วมกันกำหนด จัดหา และเตรียมสื่อ โสตทัศนูปกรณ์ที่จะใช้ในแผนการใช้หลักสูตรนั้น

2.4 กำหนดแนวปฏิบัติการเรียนการสอนตามแผน

2.5 ร่วมกันกำหนด จัดหาหรือส่งเสริมให้ได้มาซึ่งสื่อการเรียนการสอนอย่างละเอียดแต่ละวิชา

2.6 จัดหาแหล่งเสริมความรู้ ประสบการณ์ การเรียนการสอน เช่น ห้องสมุด ศูนย์กลางการเรียนรู้ หนังสือ วารสาร โสตทัศนูปกรณ์

2.7 การทำโครงการปรับปรุงคุณภาพของครูประจำการ

หน้าที่ของคณะกรรมการดังกล่าวเป็นการเปิดช่องว่างระหว่างแผนการสอนกับการสอนในห้องเรียน หรือการนำหลักสูตรไปใช้ในห้องเรียน ซึ่งจะทำให้การนำหลักสูตรไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ การดำเนินงานในขั้นนี้สถานศึกษาจะได้คู่มือการใช้หลักสูตรที่มีรายละเอียดมากกว่าคู่มือหลักสูตรที่ได้มาจากระดับกระทรวง

3. ครู – อาจารย์ หรือผู้สอน เป็นบุคคลสำคัญที่สุดที่จะนำหลักสูตรไปใช้ภายในห้องเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ครูจะมีคุณภาพหรือไม่นั้น ส่วนหนึ่งเนื่องมาจากกระบวนการผลิตของสถาบันการฝึกหัดครู ซึ่งหลักสูตรและกระบวนการผลิตครู ในปัจจุบันต่างตระหนักถึงสมรรถภาพด้านความรู้ สมรรถภาพด้านเทคนิควิธี และสมรรถภาพด้านคุณลักษณะและเจตคติ โดยเน้นการปฏิบัติจริงเป็นหลักอยู่แล้ว ความสงสัยในแง่ของความสามารถของครูนั้นแทบจะไม่มี จะเหลือเพียงแต่ว่าเมื่อเป็นครูแล้วจะนำหลักสูตรไปใช้ในห้องเรียน ได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้นครูควรทำอย่างไร

การที่ครูสามารถนำหลักสูตรไปใช้ในห้องเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้น ครูจำเป็นต้องจัดทำแผนการเรียนการสอน หรือแผนกิจกรรมการเรียนการสอน โดยการรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ ในคู่มือหลักสูตรสถานศึกษาและประสบการณ์ในการสอนของครูที่ผ่านมาเป็นเครื่องกำหนดให้มีทางเลือกกิจกรรม

1. **ขั้นเตรียมการ** โดยต้องเตรียมการล่วงหน้าก่อนเปิดหลักสูตร การวางแผนการใช้หลักสูตรอย่างเป็นระบบและน่านวัตกรรมทางการศึกษามาช่วยเป็นสิ่งจำเป็น การเตรียมการเกี่ยวกับหลักสูตรมีดังนี้

1.1 การตรวจสอบหลักสูตรแม่บทก่อนนำไปใช้ โดยตรวจสอบตั้งแต่ วัตถุประสงค์ทั่วไป วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม รูปแบบ โครงสร้าง เนื้อหาวิชา วิธีการจัดการเรียน การสอน สื่อการสอน

1.2 การประชาสัมพันธ์หลักสูตร การประชาสัมพันธ์หลักสูตรก่อนนำหลักสูตรไปใช้เป็นสิ่งจำเป็น ทั้งนี้เพราะการเปลี่ยนแปลงหลักสูตร จะมีผลกระทบต่อการบริหารหลักสูตร ผู้ที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรจะต้องได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลง

1.3 การเตรียมความพร้อม ในการเตรียมความพร้อมของสิ่งต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารหลักสูตรเป็นสิ่งจำเป็น การเตรียมความพร้อมมีหลาย ๆ เรื่อง เช่น ด้านบุคลากร ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ได้แก่ วัสดุฝึก สื่อการสอน ห้องสมุด อาคารสถานที่งบประมาณ สถานที่ฝึกงาน รวมทั้งการจัดทำคู่มือครูเกี่ยวกับหลักสูตร

2. **ขั้นดำเนินการเกี่ยวกับหลักสูตร** เป็นการนำหลักสูตรไปใช้ ซึ่งจะมีทั้งฝ่ายปฏิบัติการหลักสูตรและฝ่ายสนับสนุน ตลอดจนฝ่ายควบคุมการใช้หลักสูตรการดำเนินการเกี่ยวกับการบริหารหลักสูตร เช่น การประชุมครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตร การปฐมนิเทศนักเรียน การจัดทำคู่มือครู การจัดตารางสอน การจัดสิ่งอำนวยความสะดวก และการฝึกงาน

3. **การประเมินผลการเรียนการสอนตามหลักสูตร** ควรมีการวัดประเมินผลเกี่ยวกับหลักสูตร วัตถุประสงค์ของการประเมินเพื่อจะพิจารณาว่าตรงกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรหรือไม่เพื่อจะได้ใช้ในการตัดสินใจเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับหลักสูตร

ใจทิพย์ เข็วรัตน์พงษ์ (2539 : 156) กล่าวว่า งานบริหารหลักสูตร เป็นการบริหารและดำเนินงานเกี่ยวกับหลักสูตร เพื่อให้เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ในหลักสูตร โดยมีผู้บริหารเป็นแกนนำ โดยมีผู้ช่วยต่าง ๆ หัวหน้าหมวดวิชา ครูวิชาการโรงเรียน ครูผู้สอนและหน่วยงานอื่น ๆ ที่เสริมการบริหารหลักสูตร มีกิจกรรมที่สำคัญดังนี้

1. การศึกษาวิเคราะห์ และทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรและเอกสารหลักสูตรต่าง ๆ
2. การเตรียมบุคลากรในโรงเรียน
3. การจัดครูเข้าสอน
4. การจัดตารางสอน
5. การจัดบริการวัสดุหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน
6. การจัดแผนการเรียน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

7. การจัดสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ แก่ผู้ใช้หลักสูตร เช่น อาคารสถานที่
งบประมาณ การบริการห้องสมุด เป็นต้น

8. การนิเทศติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตร

9. การประชาสัมพันธ์หลักสูตรแก่ผู้ปกครองและชุมชน

ไพฑูรย์ เจริญพันธุ์วงศ์ (อ้างใน วิจิตร ดิจันท์ก. 2537 : 18-19) กล่าวว่า การบริหารหลักสูตรในโรงเรียน ได้แก่ การศึกษาโครงสร้างของหลักสูตร การศึกษาความเกี่ยวเนื่องระหว่างวิชาต่าง ๆ การจัดหาเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับหลักสูตร เพื่อสะดวกแก่การค้นคว้าของครู เช่น ตัวหลักสูตร ประมวลการสอน โครงการสอน คู่มือครู แบบเรียน แบบฝึกหัด หนังสือประกอบการสอน และเอกสารทางวิชาการ การพยายามปรับปรุงหลักสูตรและกระบวนการสอนให้ทันสมัยอยู่เสมอ และการจัดโปรแกรมการเรียนการสอนให้มีความสอดคล้องตามลำดับวิชา สามารถใช้เป็นแผนการเรียนการสอนได้ การวัดประเมินผลการเรียนของนักเรียน การจัดหาวิทยากรท้องถิ่นหรือแหล่งความรู้ในท้องถิ่น การจัดทำและเก็บผลการเรียนและการอภิบาลสำคัญต่าง ๆ เกี่ยวกับการเรียนหรือผลการศึกษา

สรุปได้ว่า การบริหารและบริการหลักสูตร หมายถึง การดำเนินงานเกี่ยวกับหลักสูตร เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ โดยมีการเตรียมบุคลากร การจัดครูเข้าสอน บริการวัสดุ เพื่อให้การใช้หลักสูตรเป็นไปตามจุดมุ่งหมายและมีประสิทธิภาพ

2.2.1.1 การเตรียมบุคลากร

การใช้หลักสูตรนั้น จะมีบุคลากรเกี่ยวข้องหลายด้าน ได้แก่ผู้บริหารวิทยาลัย ผู้ช่วยผู้บริหารวิทยาลัย ครูผู้สอน หัวหน้าหมวดวิชา หัวหน้าฝ่ายแนะแนว หัวหน้าทะเบียนวัดและประเมินผล และหัวหน้าบรรณารักษ์

ในการเตรียมบุคลากร เป็นการสำรวจจำนวนอาจารย์ ผู้สอนที่ต้องจัดให้เพียงพอกับรายวิชาของหลักสูตร มีการให้ความรู้ความพร้อมในการสอน การให้ความรู้หรือชี้แจง ต้องทำให้ผู้ที่เกี่ยวข้องการใช้หลักสูตร ทั้งบุคลากรภายในและบุคลากรภายนอกให้ความสนใจในจุดมุ่งหมาย หลักการ โครงสร้าง แนวการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การวัดและประเมินผลตามหลักสูตร ตลอดจนยุทธศาสตร์การเรียนการสอนและการปกครอง ชั้นเรียน การเตรียมบุคลากรเพื่อการใช้หลักสูตร อาจดำเนินการได้โดยใช้วิธีการประชุมชี้แจง การอบรม การปฐมนิเทศ อาจารย์ใหม่ การเผยแพร่ทางเอกสารและสื่อมวลชนชนิดต่าง ๆ หรือมีการจัดให้มีการศึกษาด้วยตนเอง โดยการจัดให้มีมุมแนะนำหลักสูตร กระตุ้นให้เกิดการขีมือ หรือแนะนำหลักสูตรไปศึกษาด้วย ตนเอง (สัจจ อุทรานันท์. 2528 : 226)

สัจจ อุทรานันท์. (2532 : 276) กล่าวไว้ว่า หัวหน้าหมวดวิชาหรือหัวหน้าสายวิชา ควรจะดำเนินการส่งเสริมการใช้หลักสูตรต่อไป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับใช้เพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1. ศึกษารายละเอียดและทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรที่ตนรับผิดชอบอย่างชัดเจน
2. ช่วยวางแผนและจัดทำแผนการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับหลักสูตรที่ตนเองรับผิดชอบ
3. จัดหาวัสดุสื่อการสอนและให้บริการแก่ครูคนอื่นที่อยู่ในสายเดียวกัน
4. ดำเนินการนิเทศและติดตามผลการใช้หลักสูตรที่อยู่ในความรับผิดชอบของตนอย่างสม่ำเสมอ
5. ทำการประสานงานการใช้หลักสูตรกับหมวดวิชาอื่น หรือสาขาวิชาอื่นเพื่อให้เกิดการใช้หลักสูตรในโรงเรียนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

สังัด อุทรานันท์. (2523 : 276-277) ให้ความเห็นเกี่ยวกับครูผู้สอนว่า

1. ทำการศึกษาหลักสูตร เพื่อสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรที่ตนเองใช้อยู่อย่างชัดเจน
2. ทำการปรับปรุงหลักสูตรที่ใช้อยู่ให้มีความเหมาะสมกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น
3. ทำการสอนให้ถูกต้องกับเจตนารมณ์ของหลักสูตรที่ใช้อยู่
4. พยายามคิดค้นหาวิธีการที่เหมาะสม หรือวิธีการที่มีประสิทธิภาพในการใช้หลักสูตร

สังัด อุทรานันท์ (2532 : 227) กล่าวถึงบุคลากรอื่น ๆ ภายในโรงเรียน ได้แก่ บรรณารักษ์ นักเทคโนโลยีการศึกษา นักวัดผล นักแนะแนว ฯลฯ ต่างก็มีบทบาทในการสนับสนุนและส่งเสริมการใช้หลักสูตร โดยการกระทำในสิ่งต่อไปนี้

1. ปฏิบัติงานในหน้าที่ที่ตนเองรับผิดชอบอย่างเต็มที่
2. ให้ความช่วยเหลือหรือให้บริการแก่ครูผู้ใช้หลักสูตรอย่างเต็มที่

หัวหน้าสื่อการเรียนการสอนมีหน้าที่ส่งเสริม สนับสนุน ให้ความร่วมมือ และอำนวยความสะดวกแก่ครูอาจารย์ที่ประสงค์จะจัดทำเอกสารประกอบการสอน ดำเนินการ รวบรวมผลงานของแต่ละวิชาให้เป็นรูปเล่ม

หัวหน้างานวัดและประเมินผล มีหน้าที่จัดหาแบบพิมพ์เกี่ยวกับการวัดและประเมินผล เพื่อเผยแพร่ให้ครูอาจารย์ให้ทราบโดยทั่วกัน ดำเนินการวิเคราะห์ข้อสอบและจัดทำข้อสอบมาตรฐาน เก็บรักษาเอกสารและหลักฐานเกี่ยวกับการวัดและประเมินผล

หัวหน้าห้องสมุด มีหน้าที่รับผิดชอบในการจัดหาหนังสือเข้าห้องสมุดให้สอดคล้องเกี่ยวกับการเรียนการสอนในสถานศึกษาประสานงานกับงานสื่อการเรียนการสอน เพื่อรวบรวมหนังสือ เอกสารอำนวยความสะดวกแก่ผู้ใช้ทางวิชาการเพื่อการค้นคว้าวิจัย ตลอดจนการ

ให้บริการชุมชนในท้องถิ่น ทรัพยากรใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

วิชัย คิสระ (2535 : 100) กล่าวว่าการศึกษาที่ครูจะสามารถนำหลักสูตรไปใช้ในห้องเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ครูจำเป็นจะต้องทำแผนการเรียนการสอน หรือแผนกิจกรรมการเรียนการสอน โดยการเรียบเรียงข้อมูลต่าง ๆ ในคู่มือหลักสูตรของโรงเรียน และประสบการณ์ในการสอนของครูที่ผ่านมา เป็นเครื่องกำหนดให้มีทางเลือกกิจกรรมการเรียนการสอนหลาย ๆ ทาง

บุคลากรอื่น ๆ ที่สนับสนุนการสอนต่างก็มีบทบาทในการส่งเสริมและสนับสนุนการใช้หลักสูตรหัวหน้าสื่อการเรียนการสอน หัวหน้างานวัดและประเมินผล และหัวหน้างานห้องสมุด

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2535 : 63) การเตรียมความพร้อมด้านบุคลากรที่เกี่ยวข้องในการบริหารหลักสูตร ได้แก่

1. การเตรียมความพร้อมของครูผู้สอนซึ่งเป็นบุคคลซึ่งมีความสามารถต่อหลักสูตร เพราะเป็นผู้นำหลักสูตร ไปใช้ในห้องเรียนกับผู้เรียน สิ่งที่ต้องทำในการเตรียมความพร้อมสำหรับครูก็คือการสำรวจจำนวนครูผู้สอน ความพร้อมในการสอน โดยเฉพาะความเข้าใจในวัตถุประสงค์ของหลักสูตร การจัดเตรียมเนื้อหาของหลักสูตร รวมทั้งทักษะในการสอน การประเมินวัดผล การเรียน รวมทั้งการให้ความเข้าใจกับผู้สอนให้มีเจตคติที่ดีต่อหลักสูตร

2. การเตรียมผู้นิเทศการสอนและนักแนะแนวการศึกษา บุคลากรเหล่านี้มีส่วนส่งเสริมให้หลักสูตรมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น โดยบุคลากรเหล่านี้มีความเข้าใจเรื่องหลักสูตรจะช่วยครูในด้านการเรียนการสอน

3. การเตรียมผู้บริหาร ผู้บริหารมีหลายระดับ หากเป็นผู้บริหารสถานศึกษาก็มีผู้อำนวยการ หัวหน้าคณะวิชา และหัวหน้าแผนกวิชา ตลอดจนหัวหน้างานอื่น ๆ ผู้บริหารมีความสำคัญต่อการพัฒนาหลักสูตร ไม่ยิ่งหย่อนกว่าครู และผู้นิเทศการสอน

สรุปได้ว่า บุคลากรที่เกี่ยวข้องในการใช้หลักสูตรนั้นเป็นภาระหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาที่จะต้องเตรียมเพื่อใช้ในการสนับสนุนเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรเพื่อให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพบรรลุวัตถุประสงค์ของหลักสูตร

2.2.1.2 การจัดครูเข้าสอน

การจัดครูเข้าสอน ควรพิจารณาผู้ที่มีคุณวุฒิ ทักษะ และมีความสามารถตรงตามรายวิชาที่จัดตามแผนการเรียน

วิชัย วงษ์ใหญ่ (2523 : 181 - 191) ได้กล่าวถึงการจัดครูเข้าสอนว่า การจัดครูเข้าสอนเป็นสิ่งที่ต้องพิจารณาอย่างรอบคอบ เพราะครูจะเป็นผู้ที่มีบทบาทอย่างมากในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของเด็ก ดังนั้นตัวครูจะต้องมองเห็นความสำคัญของการเปลี่ยนแปลงในสังคม ครูจะต้องก้าวให้ทันกับเหตุการณ์และการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ เพราะครูจะเป็นผู้ที่ทำให้นักเรียนทุกคนมีโอกาสและมีส่วนร่วมในชีวิตสังคมปัจจุบันมากที่สุด ฉะนั้นการคัดเลือกและจัดครูเข้าสอนจะต้องมีการระมัดระวัง แม้ว่าครูจะฝ่ายการฝึกอบรมการใช้หลักสูตรมาแล้วก็ตาม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สังัด อุทรานนท์ (2527 : 264) กล่าวถึงการจัดครูเข้าสอนตามหลักสูตร การจัดครูเข้าสอนเป็นหน่วยงานของผู้ใช้หลักสูตร ซึ่งโดยทั่วไปจะเป็นงานของหัวหน้าสถานศึกษาในแต่ละแห่ง การจัดครูเข้าสอนจำเป็นจะต้องคำนึงถึงความรู้ ความสามารถ ตลอดจนความสมัครใจของครูแต่ละคนด้วย ทั้งนี้เพื่อที่จะให้ผู้ใช้หลักสูตรแต่ละคน มีโอกาสได้ใช้ศักยภาพของตนให้เป็นประโยชน์ต่อการใช้หลักสูตรให้มากที่สุด

สวัสดิ์ สุวรรณอักษร (2530 : 23) กล่าวว่า การจัดครูเข้าสอนนั้นผู้บริหารจะต้องมีข้อมูลต่าง ๆ อย่างละเอียดพอสมควร สิ่งที่ผู้บริหารควรกระทำก็คือพยายามศึกษาจากทะเบียนประวัติที่มีอยู่ เพื่อให้ครูอาจารย์ได้ปฏิบัติงานตรงกับสติปัญญา ความสามารถ ความถนัด ความสนใจและตรงกับพื้นฐานความรู้หรือคุณวุฒิที่มีอยู่แล้ว

ธงชัย สุวัฒน์เมรินทร์ (2532 : 45) กล่าวไว้ว่า การจัดครูเข้าสอนเป็นเรื่องของสถานศึกษาหรือฝ่ายวิชาการ จำเป็นต้องคำนึงถึงความรู้ ความสามารถ ตลอดจนความสมัครใจของครู แต่ละคนด้วย จำนวนครูเพียงพอหรือไม่ เพื่อให้ครูอาจารย์ได้ใช้ศักยภาพของเขาที่มีอยู่ให้เป็นประโยชน์มากที่สุด

การจัดครู-อาจารย์เข้าสอน ผู้บริหารสถานศึกษามีหน้าที่รับผิดชอบในการจัดครู-อาจารย์เข้าสอนโดยตรง ผู้บริหารจะต้องสามารถจัดครู-อาจารย์ เข้าสอนให้เหมาะสมกับความรู้ ความสามารถ ความสนใจ และประสบการณ์ ในการจัดครู-อาจารย์เข้าสอนผู้บริหารจะต้องมีข้อมูลเกี่ยวกับครู-อาจารย์ ว่าครูแต่ละคนมีความรู้ ความสามารถ ความสนใจ ความถนัดและประสบการณ์เป็นอย่างไร เพื่อจะได้จัดให้เข้าสอนในแต่ละชั้นแต่ละวิชาได้เหมาะสมและเกิดประโยชน์ในการเรียน การสอนมากที่สุด วิธีการที่จะให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับตัวครูแต่ละคนภายในโรงเรียน อาจทำได้โดย ดังต่อไปนี้วิธี

1. **สำรวจความพร้อมครู** มีหลายวิธีที่เหมาะสมและได้ผลรวดเร็ว ได้แก่แบบสอบถามหรือสำรวจความพร้อมของครู ซึ่งโรงเรียนอาจสร้างขึ้นเอง โดยคำนึงถึงจุดมุ่งหมายของการสำรวจด้านความพร้อมของครู กับการเปิดแผนการเรียนเป็นสำคัญ ซึ่งศึกษาได้จากประวัติการศึกษา ประวัติการทำงาน รวมทั้งบุคลิกภาพ อุปนิสัย เป็นต้น เมื่อได้ข้อมูลมาแล้วก็นำข้อมูลไปประกอบการพิจารณาจัดแผนการเรียน แล้วจัดครูเข้าสอนให้สอดคล้องกับความพร้อมด้านอื่น ๆ ด้วย

2. **การจัดครูเข้าสอนตามรายวิชาในแผนการเรียน** ซึ่งอาศัยข้อมูลจากการสำรวจความพร้อมของครู ดังนี้

- 2.1 จัดตามวิชาเอกที่เรียนมา

- 2.2 จัดตามวิชาโทที่เรียนมา

- 2.3 จัดให้สอนตามรายวิชาที่สนใจ

- 2.4 จัดให้สอนตามรายวิชาที่มีประสบการณ์ (เลขฯ กุมเสวต. 2537 : 22-23)

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2535 : 189) ได้กล่าวถึงการจัดครูเข้าสอนเป็นงานของฝ่ายวิชาการ การพิจารณาความเหมาะสมและถูกต้องจึงเป็นสิ่งจำเป็น การดำเนินงานของการจัดครูอาจารย์เข้าสอนมี ดังนี้

1. การสำรวจความพร้อมของบุคลากรด้านครูอาจารย์ก่อนเปิดหลักสูตรใหม่หรือเปิดแผนการสอนเพิ่ม
2. ดำรงภาระงานของครูอาจารย์
3. สำรวจคุณสมบัติของครูอาจารย์ เช่น วุฒิ ประสบการณ์ ความชำนาญในด้านการสอนแต่ละวิชา
4. จัดความพร้อมของครู เช่น ความถนัด ความต้องการในการสอน
5. การแก้ไขปัญหาการขาดแคลนครูอาจารย์

สรุปได้ว่า การจัดครูเข้าสอนในรายวิชานั้น ๆ โรงเรียนจะต้องพิจารณาถึงความเหมาะสมของครู-อาจารย์ผู้สอน โดยโรงเรียนอาจจะพิจารณาจาก ความรู้ ความสามารถ ทักษะ ความสนใจ ความถนัด สติปัญญา ประสบการณ์ของครู-อาจารย์ผู้สอน แต่ละคนอย่างละเอียดถี่ถ้วน เพื่อจะจัดให้เข้าสอนในแต่ละชั้นแต่ละวิชา และมีประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอน

2.2.1. การบริหารและการบริการวัสดุตามหลักสูตร

เป็นการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกในที่นี้หมายถึง การจัดหาเครื่องมือ วัสดุอุปกรณ์การสอน สื่อการเรียนการสอน วัสดุฝึก อาคารสถานที่ การจัดสรรงบประมาณ เป็นต้น

วิชัย วงษ์ใหญ่ (2523 : 181-191) ได้กล่าวถึงการจัดบริการวัสดุประกอบหลักสูตรสื่อการเรียนการสอน การจัดสภาพแวดล้อม อาคารสถานที่ ไว้ว่า การจัดทำการสอน ประมวลการสอน แผนการสอน พัฒนาคู่มือครู แบบเรียน และสื่อการสอนเป็นสิ่งสำคัญที่ต้องจัดทำ โดยเฉพาะแผนการสอนจะช่วยให้ครูเห็นแนวทางว่าจะเลือกกิจกรรมอะไรให้กับเด็ก และกิจกรรมอะไรที่เด็กอยากเรียน การจัดทำสื่อการเรียนการสอนควรจะร่วมกันทำเพราะจะเป็นการประหยัดแรงงานงบประมาณ และครอบคลุมเนื้อหาสาระมากกว่า และที่สำคัญคือผู้เรียน ได้เรียนรู้ตามความสามารถ ความสนใจและตรงกับความต้องการของชุมชน ตลอดจนการจัดสภาพแวดล้อม อาคารสถานที่ที่อำนวยความสะดวกการเรียนการสอนเป็นสิ่งสำคัญ เพราะการเรียนรู้ของเด็กไม่ได้เกิดขึ้นเฉพาะในห้องเรียนเท่านั้น สภาพแวดล้อมภายนอกห้องเรียนก็จะเป็นส่วนช่วยให้เกิดการเรียนรู้ได้เช่นกัน

ภิญโญ สาร (2521 : 247-248) ให้ความหมายไว้ว่า สื่อการเรียนการสอน หมายถึงวัสดุทุกชนิดที่นำมาใช้ประกอบการเรียนการสอน เพื่อให้นักเรียนเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น แบบเรียน หนังสืออ่านประกอบ รูปภาพ แผนที่ ลูกโลก แผนที่ ภูมิ รูปหุ่นเหมือนของจริง วิทย์ โทรทัศน์ เครื่องอัดและเครื่องขยายเสียง เครื่องฉายภาพนิ่ง เครื่องฉายภาพยนตร์ เครื่องสอน (Teaching machine) เครื่องคิดเลข เครื่องคอมพิวเตอร์ กระดานดำ ซอเล็ก ปากกา ดินสอ ยางลบ และวัสดุอย่างอื่นที่เป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอนทุกชนิด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้เพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกชัย กี่สุขพันธ์ (2527 : 161) กล่าวสรุปไว้ว่า สื่อการเรียนการสอน หมายถึง อุปกรณ์ต่าง ๆ ที่มีส่วนช่วยพัฒนาการเรียนของนักเรียนหรือการสอนของครูให้ดีขึ้น โดยแบ่งเป็น 2 ประเภทคือ

1. สื่อที่เป็นสิ่งพิมพ์ ได้แก่ หนังสือ วารสาร เอกสารต่าง ๆ ที่จัดพิมพ์ขึ้นเพื่อเป็นส่วนช่วยให้เกิดการเรียนการสอน
2. สื่อที่ไม่เป็นสิ่งพิมพ์ ได้แก่ วัสดุ อุปกรณ์ โสตทัศนศึกษา เครื่องมือต่าง ๆ เช่น เครื่องฉายสไลด์ เครื่องฉายฟิล์มสกริป เครื่องฉายภาพยนตร์ เป็นต้น

ธีรารัตน์ บัวศรี (2531 : 270) ได้กล่าวถึงการเตรียมวัสดุอุปกรณ์ สื่อการเรียนการสอน เครื่องมือเครื่องใช้ และอาคารสถานที่ว่า ในหลักสูตรใหม่ย่อมต้องการสิ่งใหม่ ๆ หลายอย่าง ดังนั้นจะต้องมีการจัดหาไว้ให้พร้อมถ้าจำเป็นต้องมีการปรับปรุงอาคารสถานที่ เช่น ห้องปฏิบัติการสำหรับ ฝึกงานตามหลักสูตรวิชาชีพ ก็จำเป็นต้องจัดหาไว้ล่วงหน้าก่อนนำเอาหลักสูตรไปใช้ อุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ต่าง ๆ ก็เช่นเดียวกัน เรื่องนี้เป็นเรื่องที่ผู้บริหารของหน่วยงานที่รับผิดชอบต้องวางแผนและดำเนินการอย่างไรก็ตามการจัดหาวัสดุ อุปกรณ์ และเครื่องมือเครื่องใช้ควรคำนึงถึงสภาพของโรงเรียนและท้องถิ่นของโรงเรียนหรือสถานศึกษาดังอยู่ เป็นต้นว่า มีน้ำประปา ไฟฟ้า หรือไม่ คุณภาพของครูเป็นอย่างไร มีวัฒนธรรมขนบธรรมเนียมประเพณีที่มีลักษณะพิเศษหรือไม่ ฯลฯ

ด้านการสื่อการเรียนการสอน ในปัจจุบันถือได้ว่าผู้บริหารและครูอาจารย์ผู้สอน มีหน้าที่ที่จะต้องรับผิดชอบต่อการเลือกและดำเนินการ ให้ได้มาซึ่งวัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการสอน เพื่อนำมาใช้ประกอบการเรียนการสอน ได้มีนักศึกษาได้ให้ความหมายของสื่อการเรียน เช่น

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2535 : 244) ได้ให้ความหมายของสื่อการสอน (Instructional Media) หมายถึง สิ่งที่น่าความรู้ไปสู่ผู้เรียน อยู่ในรูปของสิ่งพิมพ์หรือไม่ใช่สิ่งพิมพ์ก็ได้ สื่อการสอนที่ไม่ใช่สิ่งพิมพ์ก็คือ สื่อประเภทโสตทัศนูปกรณ์ (Audio - Visual Aids) หมายถึงรวมถึงวัสดุเครื่องมืออุปกรณ์ต่าง ๆ และวิธีการทางโสตทัศนูปกรณ์

สวัสดิ์ สุวรรณอักษร (2535 : 28) กล่าวถึงวิธีการที่ผู้บริหารน่าจะนำมาปฏิบัติในเรื่อง สื่อการเรียนการสอนไว้ พอสรุปได้ว่าจะต้องจัดทำบัญชีสิ่งที่มีอยู่ แล้วสำรวจความต้องการของครู-อาจารย์ จัดประชุมครู-อาจารย์ เพื่อวางแผนในการจัดซื้อจัดหาอบรมครูอาจารย์ในเชิงปฏิบัติการผลิตและการใช้ดูแลเอาใจใส่ให้ครูใช้วัสดุอุปกรณ์การสอนให้คุ้มค่า ติดตาม และประเมินผลการใช้วัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ

ส่วนโสตทัศนูปกรณ์ หมายถึง อุปกรณ์ต่าง ๆ ที่เป็นวัสดุเครื่องมืออุปกรณ์หรือวิธีการที่ครูอาจารย์เลือกมาและวางแผนใช้รวมเข้าไปในเนื้อหาของหลักสูตรรายวิชาต่าง ๆ อย่างเหมาะสมกับความต้องการ ระดับชั้นสติปัญญา และความสามารถของผู้เรียน เพื่อให้กระบวนการเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด

การเตรียมความพร้อมเกี่ยวกับการสอนหลักสูตรใหม่ย่อมต้องการสิ่งใหม่ ๆ การจัดหาไว้พร้อมเกี่ยวกับสื่อการเรียนการสอน เช่น แผ่นใส เทป คลอดจนอุปกรณ์ในการใช้สื่อจึงเป็นสิ่ง

จำเป็น แต่ทั้งนี้ก็ต้องคำนึงถึงสภาพของสถานศึกษา เช่น ห้องที่จะใช้สื่อ ความสามารถของครูผู้สอน

ประเวศ ยอดยิ่ง (2536 ; 2-3) ได้กล่าวว่า สื่อการสอน หมายถึง วัสดุ เครื่องมือ และเทคนิควิธีการที่ผู้สอนนำมาใช้ประกอบการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ คุณค่าของสื่อการสอนมีประโยชน์ต่อผู้สอนและผู้เรียน สรุปได้ดังนี้

1. ช่วยให้คุณภาพการเรียนรู้ดีขึ้น เพราะมีความจริงจังและมีความหมายชัดเจนแก่ผู้เรียน
2. ช่วยให้ผู้เรียนรู้ได้ปริมาณมากขึ้นในปริมาณที่รวดเร็ว
3. ช่วยให้เกิดความสนใจและมีส่วนร่วมอย่างแข็งขัน ในกิจกรรมการเรียนการสอน

4. ช่วยให้ผู้เรียนเกิดความจำ ประทับความรู้สึกและทำอะไรได้รวดเร็วดีขึ้น
5. ช่วยส่งเสริมการผลิต การแก้ปัญหาในกระบวนการเรียนการสอน
6. ช่วยให้ผู้เรียนรู้ในสิ่งที่ยากลำบาก โดยใช้สื่อการสอนเข้าช่วย
7. ช่วยให้ผู้สอนเกิดความมั่นใจและได้รับการยอมรับจากผู้เรียนมากขึ้น
8. ทำให้การเรียนการสอนมีมาตรฐานใกล้เคียงกัน
9. ถ้าใช้สื่อสอนอยู่เป็นประจำจะช่วยให้ผู้เรียนเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในทางที่ปรารถนาได้
10. ช่วยเร่งรัดช่วยผู้เรียนสนใจบทเรียนมากยิ่งขึ้น

อย่างไรก็ตาม สื่อการสอนจะมีคุณค่าก็ต่อเมื่อเลือกและใช้ได้ถูกวิธี ดังนั้นก่อนจะนำสื่อแต่ละชนิดไปใช้ จะต้องศึกษาลักษณะและคุณสมบัติ ข้อดี ข้อจำกัด ของสื่อการสอนแต่ละชนิดก่อน

สุรชัย สิกขาบัณฑิต เสาวนีย์ สิกขาบัณฑิต และปรีดา กลั่นแก้ว (2536 : 9) ได้กล่าวถึงการเลือกสื่อการสอนเพื่อมาใช้ประกอบการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพนั้น จะต้องเริ่มจากวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน เนื้อหาบทเรียน ตัวผู้เรียน คุณสมบัติของสื่อ วิธีการนำเสนอ และองค์ประกอบอื่นๆ ควรพิจารณาในด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. จุดมุ่งหมาย จะต้องพิจารณาว่า สื่อนั้นทำขึ้นเพื่อใช้ในจุดหมายอะไร เช่น เพื่อการฝึกทักษะ เจตคติ และ/หรือความรู้ สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ในบทเรียนหรือไม่
2. เนื้อหา จะต้องพิจารณาว่า สื่อนั้นมีเนื้อหาที่เหมาะสมสอดคล้องกับเนื้อหาที่จะสอนตามหลักสูตรหรือไม่ เนื้อหาทันสมัยหรือไม่ มีระดับความยากง่ายเหมาะสมกับผู้เรียนหรือไม่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. วิธีการนำเสนอจะต้องพิจารณาถึงความเหมาะสมของการนำเสนอเนื้อหาว่ามีความเหมาะสมเพียงใด เช่น ถ้าเป็นแผ่นภาพโปร่งใสแบบเคลื่อนไหวจะต้องพิจารณาว่า การเคลื่อนไหวมีความจำเป็นหรือไม่ เพราะจะทำให้ราคาของแผ่นภาพโปร่งใสแพงขึ้น ถ้ามีการใช้สีมีความเหมาะสมเพียงใด การนำเสนอด้วยแผนภูมิ แผนภาพ แผนสถิติ หรือรูปภาพมีความจำเป็นและเหมาะสมเพียงใด

4. การทดลองใช้ จะต้องตรวจสอบดูว่า สื่อดังกล่าวได้ผ่านการทดลองใช้หรือไม่ การทดลองใช้มีความเชื่อถือได้เพียงใด เช่น การใช้กลุ่มตัวอย่างที่คล้ายคลึงกับกลุ่มที่จะนำสื่อนี้ไปใช้หรือไม่

5. ราคา จะต้องพิจารณาราคาสื่อที่จะเลือกซื้อว่าเหมาะสม คู่มีค่ากับการใช้สอนเพียงใด ถ้าแพงต้องเปรียบเทียบกับสื่ออย่างอื่นว่า จะสามารถใช้ได้ผลพอกันหรือไม่หรือดีกว่า ถ้าเป็นเช่นนั้นก็ควรเลือกซื้อสื่อที่ถูกกว่า

6. การออกแบบ จะต้องพิจารณาว่าสื่อนั้นได้ออกแบบส่วนต่าง ๆ ได้เหมาะสมเพียงใด รูปภาพชัดเจนหรือไม่ ใช้สีเหมาะสมหรือไม่ ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมเพียงใด เป็นต้น

วิจิตร ดิจันติก (2537 : 23) การบริหารงานด้านวัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอนของผู้บริหารโรงเรียนนั้น ควรมีดังต่อไปนี้

1. ดำเนินการจัดหาให้มีใช้อย่างเพียงพอ
2. ส่งเสริมให้ครูได้ใช้วัสดุอุปกรณ์ประกอบการจัดการเรียนการสอน
3. ส่งเสริมให้ครูในโรงเรียนได้คิดค้น ผลิตสื่อการเรียนการสอนขึ้นมาใช้ให้มากที่สุด
4. ควบคุมดูแลให้สื่อการเรียนการสอนให้มีคุณภาพ สามารถใช้ประกอบการเรียนการสอนอยู่ตลอดเวลา
5. ให้การนิเทศ แนะนำ หรือฝึกอบรมแก่ครูในโรงเรียนให้สามารถใช้สื่อการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพถูกต้องตามหลักสูตร

ในการสอนด้านทักษะปฏิบัติ โดยเฉพาะด้านวิชาชีพ วัสดุฝึกในโรงประลองและห้องปฏิบัติการสิ่งจำเป็นที่จะต้องเตรียม และจัดไว้ล่วงหน้าก่อนการสอน มิฉะนั้นอาจจะเกิดปัญหาในเวลาสอนได้

วิระพันธ์ สิทธิพงศ์ (2540 : 51) วัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือ นับเป็นปัจจัยสำคัญสำหรับการอาชีวศึกษา การเรียนการสอนงานอาชีพให้คนสามารถปฏิบัติงานได้ พฤติกรรมด้านทักษะมีความสำคัญทัดเทียมกับด้านพุทธิ หรือบางกรณีอาจสำคัญมากกว่า ชั่วโมงการฝึกปฏิบัติต้องใช้เวลาานาน วัสดุเครื่องจักร เครื่องมือ จะต้องมีความพร้อมและเพียงพอกับจำนวนนักเรียนที่เข้าฝึก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ดังนั้นสถาบันการศึกษาที่จัดอาชีวศึกษาอย่างได้ผลนั้น จำเป็นจะต้องลงทุนด้านเครื่องมือและอุปกรณ์การเรียนการสอนสูงมาก การจัดการศึกษาจึงจะบรรลุผลดังความมุ่งหวังที่ตั้งไว้

สรุปได้ว่า การบริหารและการบริการหลักสูตร คือ การดำเนินงานด้านอำนวยความสะดวกเกี่ยวกับอุปกรณ์ที่เป็นสื่อการเรียนการสอน เพื่อให้เกิดความรู้และเป็นการส่งเสริมกิจกรรมการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตรที่วางไว้

2.2.2 การดำเนินการเรียนการสอนตามหลักสูตร

ได้แก่ การจัดทำแผนการสอน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล การเรียนการสอน

2.2.2.1 การจัดทำแผนการสอน

กรมสามัญศึกษา (2524 : 56) กำหนดหน้าที่หัวหน้าหมวดวิชาได้ ดังนี้

1. กำหนดครูผู้สอนประจำรายวิชาต่าง ๆ
2. ดำเนินการให้มีการจัดทำแผนการสอน โครงการสอน จุดประสงค์การสอน และเครื่องมือวัดผลประจำรายวิชา
3. กำหนดแนวการสอนและการประเมินผลให้ถูกต้องตามหลักเกณฑ์และเข้าใจตรงกัน
4. ควบคุมการเรียนการสอนให้เป็นไปตามหลักสูตร หลักเกณฑ์ และวัตถุประสงค์ตกลงกันไว้
5. ดำเนินการซ่อมเสริมและแก้ไขการเรียนที่ต่ำกว่ามาตรฐานที่กำหนด

ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ จะทำงานเป็นที่ปรึกษาของผู้บริหาร โรงเรียนเกี่ยวกับงานวิชาการ และกรมสามัญศึกษา (2527 : 54) ได้กำหนดหน้าที่ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการไว้ ดังนี้

1. งานที่หลายฝ่ายพิจารณาร่วมกัน โดยมีฝ่ายวิชาการเป็นเจ้าของเรื่อง เช่น การจัดทำแผนการเรียน พิจารณาจัดสรรงบประมาณงานวิชาการ วางแผนการประเมินผลประจำภาคเรียน และการสัมมนาปฏิบัติการทางวิชาการภายในโรงเรียน
2. งานที่ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการรับผิดชอบดูแลโดยตรง เช่น ตารางสอนการจัด และดำเนินการสอนประจำภาค บริการสื่อการเรียนการสอนสำหรับครู บริการห้องสมุดและโสตทัศนูปกรณ์ การจัดกิจกรรมและสอนซ่อมเสริม ควบคุมการประเมินผลการเรียนของแผนกต่าง ๆ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และหลักวิชา ดูแลช่วยเหลือให้การใช้สถานฝึกอาชีพเป็นไปตามหลักเกณฑ์และหลักวิชา ดูแลช่วยเหลือให้การใช้สถานฝึกอาชีพเป็นไปตามระเบียบและหลักเกณฑ์เป็นต้น

3. งานส่งเสริมและประสานงาน เช่น ส่งเสริมในแผนกวิชาทำแผนการสอนและโครงการเรียน ประสานโครงการเรียนระหว่างวิชาต่าง ๆ ในแผนกวิชา ให้เสริมงานกันเป็นโครงการใหญ่และเกิดผลงาน ประสานโครงการต่าง ๆ ให้สอดคล้องรับกัน ส่งเสริมและช่วยเหลือ

เอกสารอ้างอิง เอกสารที่นำมาใช้ ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ให้หมวดวิชาสร้างวัตถุประสงค์การสอนและเครื่องมือวัดผลขึ้นใช้เอง ส่งเสริมแผนกวิชาต่าง ๆ สร้างคู่มือประกอบการเรียนการสอนขึ้นใช้ประกอบการสอน งานเหล่านี้จะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อ ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการเข้าประชุมหัวหน้าหมวดวิชา เพื่อชี้แจงทำความเข้าใจตกลงกันแล้ว ช่วยประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ด้วย

4. งานเกี่ยวกับรายงานและเสนอแนะ ตามปกติผู้บริหารโรงเรียนจะมีเวลาเอาใจใส่งานวิชาการน้อยอยู่แล้ว ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการต้องเตรียมข้อมูลต่าง ๆ ที่รับผิดชอบให้พร้อมที่จะรับการตรวจสอบ หรือพร้อมที่จะชี้แจงให้ข้อเสนอแนะเมื่อมีโอกาสเหมาะสม

เอกชัย กี่สุขพันธ์ (2527 : 156) อธิบายการจัดการเรียนการสอน หมายถึง การดำเนินงาน เพื่อให้เกิดการเรียนการสอนตามหลักสูตรหรือแผนการสอน ส่วนการเรียนการสอนที่จะประสบผลดี หมายถึง การให้ผู้เรียนทุกคนหรือเกือบทุกคนสามารถเกิดผลสัมฤทธิ์ในระดับสูง

สังัด อุทรานันท์ (2532 : 276) กล่าวว่าไว้ว่า หัวหน้าหมวดวิชาหรือหัวหน้าสายวิชาควรจะ ดำเนินการส่งเสริมการใช้หลักสูตรต่อไปนี้

1. ศึกษารายละเอียดและทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรที่ตนรับผิดชอบอย่าง ชัดแจ้ง
2. ช่วยวางแผนและจัดทำแผนการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับหลักสูตรที่ตนเอง รับผิดชอบ
3. จัดหาวัสดุและสื่อการเรียนการสอนและให้บริการแก่ครูคนอื่นที่อยู่ในสาย เดียวกัน
4. ดำเนินการนิเทศและติดตามผลการใช้หลักสูตรที่อยู่ในความรับผิดชอบของตน อย่างสม่ำเสมอ
5. ทำการประสานงานการใช้หลักสูตรกับหมวดวิชาอื่นหรือสายวิชาอื่นเพื่อให้ การใช้หลักสูตรในโรงเรียนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2535 : 183) ได้กล่าวว่า การจัดและการดำเนินการเรียน การสอน จะเป็นไปด้วยดีก็ด้วยการวางแผนบริหารงานด้วยความร่วมมือของบุคลากรในสถานศึกษา โดยเฉพาะ ครู-อาจารย์ ซึ่งเป็นตัวเน้นตัวจักรสำคัญที่จะทำให้การเรียนการสอนมีคุณภาพ ซึ่ง ประกอบด้วย

1. การจัดประมวลการสอน (Syllabus)
2. การจัดแผนการเรียน
3. การจัดตารางสอน
4. การจัดชั้นเรียน
5. การสอนซ่อมเสริม
6. การจัดการเข้าสอน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่เผยแพร่เพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

7. การเลือกตำราเรียน
8. คู่มือครูในงานวิชาการ
9. การจัดทำคู่มือนักเรียนนักศึกษา
10. การจัดห้องศูนย์ควบคุมการเรียนการสอนวิชาการ

ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์ (2539 : 144-145) ได้กล่าวว่า ครูผู้สอนมีบทบาทหน้าที่หลัก คือ การสอนซึ่งจะต้องใช้หลักสูตรประกอบการเรียนการสอน การทำแผนการสอนหรือกำหนด การสอน และจัดกิจกรรมการเรียนให้มีประสิทธิภาพ ดังนั้น ครูผู้สอนจึงเป็นบุคคลที่อยู่ในฐานะ ผู้ใช้หลักสูตรโดยตรง และมีความสำคัญที่สุดในการใช้หลักสูตรไปสู่การปฏิบัติโดยมีแนวปฏิบัติ ดังนี้

1. ศึกษาทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตรให้ กระจ่าง และประชุมวิเคราะห์หลักสูตร เพื่อพิจารณาจุดประสงค์ของหลักสูตรและเนื้อหาวิชาใน แต่ละวิชา ตลอดจนพิจารณาวางแผนการใช้แผนการสอนให้เหมาะสม
2. ทำความรู้จักผู้เรียนและวิเคราะห์ข้อมูลต่าง ๆ ของผู้เรียน เช่น ความรู้ ความสามารถ ปัญหาของผู้เรียน เพื่อหาทางพัฒนาผู้เรียนทั้งชั้นและรายบุคคล
3. ศึกษาแผนการสอน คู่มือครูให้เข้าใจอย่างแจ่มชัดก่อนทำการสอน
4. จัดห้องเรียนให้มีบรรยากาศที่ส่งเสริมการเรียนการสอนและเตรียมสื่อการสอน ที่จะใช้แต่ละครั้งก่อนทำการสอน
5. ศึกษาและลงมือปฏิบัติการสอนด้วยกลวิธีหลากหลาย ให้ผู้เรียนได้ลงมือ ปฏิบัติจริงมากกว่าฟังและการอ่านเพียงอย่างเดียว
6. พัฒนาวิธีจัดการเรียนการสอนแบบใหม่ ๆ และจัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่ดึงดูดความ สนใจของผู้เรียน และเกิดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เหมาะสมตามเจตนาของหลักสูตร
7. จัดสอนซ่อมเสริมแก่ผู้เรียนที่มีความจำเป็นต้องเรียน
8. ตรวจสอบความก้าวหน้าของผู้เรียนเป็นระยะ ๆ โดยใช้เทคนิควิธีและเครื่องมือ ที่เหมาะสม เพื่อหาทางปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน
9. ปรับปรุงหลักสูตรที่ใช้อยู่ให้เหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพปัญหาและ ความต้องการของท้องถิ่น โรงเรียน และผู้เรียน

วิชัย วงษ์ใหญ่ (2539 : 191) กล่าวถึงการเตรียมจัดการอบรมเพื่อใช้หลักสูตรใหม่ โรงเรียนควรจัดอบรมในรูปแบบเชิงปฏิบัติ ให้ครูได้ศึกษาวิเคราะห์ถึงปัญหาของหลักสูตรและการนำ หลักสูตรไปปรับใช้ในห้องเรียนและทดลองสอนเพื่อแก้ไขปรับปรุงหลังจากการประชุมเชิงปฏิบัติการ แล้วผู้บริหารโรงเรียนจะต้องคอยดูแลนิเทศและบริการครูอย่างใกล้ชิดเกี่ยวกับการใช้หลักสูตร

สรุปได้ว่า การวางแผนการใช้หลักสูตร หมายถึง การเตรียมการก่อนการนำหลักสูตรไป ใช้ในโรงเรียน ด้วยการวิเคราะห์หลักสูตร การนำหลักสูตรมาปรับให้เหมาะสมกับสภาพของ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์และสงวนทุกประการ ไม่ให้นำไปเผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาต
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ท้องถิ่น การเตรียมครู-อาจารย์ผู้สอน การเตรียมจัดหาวัสดุประกอบหลักสูตร การจัดเตรียมงบประมาณ รวมทั้งการประชาสัมพันธ์หลักสูตรโดยใช้สื่อต่าง ๆ เช่น วิทยุ สิ่งตีพิมพ์ต่าง ๆ เพื่อชี้แจงให้ครู-อาจารย์ผู้สอน ผู้ปกครองนักเรียน และนักเรียนทราบ

2.2.2.2 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

ปรีชา ซาคิมาลากา (2524 : 54-55) ได้ให้ข้อเสนอไว้ว่าวิธีสอนที่ผู้บริหารเห็นว่าเหมาะสมกับวิชาอุตสาหกรรมศิลป์ ซึ่งเป็นพื้นฐานอาชีพเรียงลำดับ ดังนี้

1. วิธีสอนแบบสาธิต
2. วิธีสอนแบบโครงการ
3. วิธีสอนแบบแก้ปัญหา
4. วิธีสอนแบบใช้ใบช่วยสอน
5. วิธีสอนแบบใช้สถานการณ์จำลอง
6. วิธีสอนแบบค้นคว้า
7. วิธีสอนแบบสืบสวนสอบสวน
8. วิธีการสอนแบบใช้บทบาทสมมติ
9. วิธีสอนแบบอธิบาย
10. วิธีการสอนแบบการประชุม

สุธีระ ทานควนิช (2525 : 73) ให้ความเห็นว่า การเรียนการสอนจะสมบูรณ์ตามหลักสูตรได้มากยิ่งขึ้นควรจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร ให้ผู้เรียนสร้างประสบการณ์จำลองเพื่อให้ผู้เรียนออกไปใช้ชีวิตในสังคมอย่างมีความสุข รู้จักแก้ปัญหาของสังคมที่ตนมีส่วนร่วมอยู่ได้อย่างเหมาะสม

มานิดา อุซชิน (2536 : 1) เสนอแนะเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนของครูวิชาชีพไว้ดังนี้

1. ครูต้องมีแนวทางในการสอนวิชาชีพที่มุ่งให้ผู้เรียนพัฒนาสมรรถภาพที่จะทำ ให้สามารถปฏิบัติงานของกิจกรรมสอนได้
2. ครูต้องใช้วิธีการสอนที่สามารถให้ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม หรือเกิดการเรียนรู้ หรือเกิดประสบการณ์ตามจุดประสงค์ของการเรียนรู้ หรือจุดประสงค์ของการทำงาน นั้น
3. ครูต้องสอนแต่สิ่งจำเป็นตามลำดับของการจัดสภาพการในการสอนที่จำเป็นแก่การเรียนรู้โดยวิธีการวางแผนการสอน หรือโครงการสอนไว้อย่างดี
4. ครูต้องรู้จักใช้กลวิธีที่จะเร้าให้ผู้เรียน โดยสร้างสภาพการสอนภายนอกและสภาพภายในให้สอดคล้องกัน เพื่อให้เกิดความรู้หรือทักษะวิชาชีพนั้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บรรจง ชูสกุลชาติ (2528 : 10) ได้กล่าวไว้ว่า ทิศทางของกระบวนการเรียนการสอนในการศึกษาเพื่ออาชีพว่า ให้ครู-อาจารย์ปรับเปลี่ยนกระบวนการเรียนการสอนจากการเรียนรู้แบบเดิมมาเป็นการเรียนรู้ด้วยการกระทำจนเกิดทักษะและกิจนิสัยที่มั่นคง ปรับการเรียนการสอนให้มีทักษะในการสร้างและการผลิต ตลอดจนการให้และการบริการเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อส่วนรวม และสิ่งที่ควรเน้นถึงเป้าหมายในการสอนอาชีวศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนเกิดพัฒนาการไว้ 4 ประการคือ

1. มุ่งให้ผู้เรียนสามารถปฏิบัติงานได้อย่างดี และเป็นที่ยังพอใจ
2. มุ่งให้ผู้เรียนสามารถปรับปรุงทักษะการทำงานของตนเองให้ดีขึ้นระหว่าง

ปฏิบัติงาน

3. ครูต้องสอนแต่สิ่งจำเป็นตามลำดับของการจัดสภาพการในการสอนที่เหมาะสมแก่การเรียนรู้ โดยมีการวางแผนการสอน หรือโครงการสอนไว้อย่างดี
4. ครูต้องรู้จักใช้กลวิธีเร้าให้ผู้เรียนสนใจเรียน โดยสร้างการสอนทั้งภายนอกและภายในให้สอดคล้องกัน เพื่อให้เด็กเกิดความรู้หรือทักษะวิชาชีพนั้น ๆ

ธงชัย สุวัฒน์เมฆินทร์ (2532 : 6-7) การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแต่ละครั้งนั้น จำเป็นต้องเริ่มต้นจากการพิจารณาถึงจุดมุ่งหมายของหลักสูตรที่กำหนดไว้ในแผนการสอนว่ามีจุดมุ่งหมายหรือจุดประสงค์สำคัญอย่างไร ผู้สอนในฐานะที่ผู้จัดกิจกรรมให้กับผู้เรียน ควรจะได้พิจารณาคัดเลือกกิจกรรมที่ก่อให้เกิดความรู้หรือประสบการณ์ และสามารถทำให้บรรลุจุดมุ่งหมายหรือจุดประสงค์นั้น ๆ ได้ง่ายที่สุด ประหยัดทั้งเวลาแรงงาน และค่าใช้จ่าย

เมธี ปิณฑนนานนท์ (2533 : 34-39) เสนอแนะวิธีการสอนวิชาชีพไว้สรุปได้ ดังนี้

1. การสอนแบบบรรยาย เป็นวิธีสอนที่ง่ายที่สุด ควรใช้ร่วมกับวิธีอื่น ๆ จะเป็นประโยชน์มาก
2. การสอนด้วยทัศนูปกรณ์ เป็นการสอนโดยใช้สื่อต่าง ๆ เช่น วีดีโอ สไลด์ แผ่นใส เป็นต้น วิธีสอนแบบนี้ได้รับความสำเร็จสูง เพราะนักเรียนมีความสนใจมาก และขณะนี้กรมอาชีวศึกษาให้การสนับสนุนยิ่งขึ้น
3. การสอนแบบสาธิต นักศึกษาสามารถเห็นการกระทำได้ นิยมใช้สอนเชิงปฏิบัติ มีประโยชน์อย่างยิ่งในการสอนเพื่อฝึกทักษะ
4. สอนโดยให้ผู้เรียนปฏิบัติเอง เช่น การมอบหมายงานพิเศษ เป็นการสอนที่ส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ
5. สอนแบบสร้างสถานการณ์จำลอง เช่น สร้างสถานการณ์ประกอบการให้นักศึกษาเข้าฝึกงาน เป็นต้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

6. การสอนแบบตั้งคำถาม มักจะใช้ร่วมกับการสอนแบบอื่น ๆ จะมีผลสัมฤทธิ์สูง เนื้อหาวิชานั้นประกอบไปด้วยภาคทฤษฎีและปฏิบัติ หลักการของอาชีวศึกษาอยู่ที่การปฏิบัติได้จริง มิใช่มีความรู้เพียงในทางทฤษฎีเท่านั้น

บันลือ พดกษวัน (2534 : 89) ได้กล่าวไว้ว่า การจัดการเรียนการสอนนั้นจุดมุ่งหมายที่ให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ที่เพิ่มพูนและขยายประสบการณ์ รวมทั้งพัฒนาประสบการณ์ให้สามารถใช้ประโยชน์ได้กว้างขวางจากบทเรียน ครูจะต้องเตรียมการ โดยตอบคำถามที่ถามตนเอง 4 ข้อ สอนเรื่องอะไร สอนทำไม สอนใคร และสอนอย่างไร เมื่อหาคำตอบ 4 ข้อนี้ได้แล้วก็จะได้บทเรียนที่จะดำเนินการสอนได้ดี มีหลักการสอนที่จะสนองเจตนารมณ์ของหลักสูตร ไม่ว่าจะ เป็นหลักสูตรฉบับใดหรือยุคใดก็ย่อมจะเพิ่มประสิทธิภาพการสอนได้อย่างมั่นคง มั่นหมายถึงผู้เรียนทุกคนหรือเกือบทุกคนสามารถเกิดผลสัมฤทธิ์ในระดับสูง

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2535 : 72) ได้ให้ความหมายการสอนไว้ 2 คำ ได้แก่

1. การสอน (Teaching) มีความหมายถึงการถ่ายทอดความรู้จากครูไปสู่ผู้เรียน
2. การเรียนการสอน (Instruction) มีความหมายอย่างกว้างขวางกว่าการสอน หมายถึง กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการสอนด้วย เช่น การใช้สื่อการสอน การจัดกิจกรรมระหว่างการสอน การทดสอบ เป็นต้น

การเรียนการสอนจึงเป็นการที่ครอบคลุมกิจกรรมการเรียนรู้และมักจะใช้คู่กันไป เมื่อครูต้องการให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ในการจัดหลักสูตรการศึกษาวิชาชีพจะมีลักษณะแตกต่างไปจากวิชาสามัญอื่น ๆ เพราะการสอนวิชาชีพจะต้องเน้นหนักการฝึกปฏิบัติและให้สอดคล้องกับความต้องการตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ โดยแตกต่างกันไปแต่ละประเภทและระดับอาชีพ อย่างไรก็ตาม โครงสร้างของหลักสูตรวิชาชีพ อาจจะประกอบไปด้วยหลายลักษณะ เช่น วิชาชีพที่เป็นทฤษฎีล้วน ๆ และวิชาซึ่งเป็นทั้งทฤษฎีและภาคปฏิบัติรวมกัน จะต้องจัดอัตราส่วนให้แตกต่างกันอย่างเหมาะสม ผู้สอนจะต้องเลือกเทคนิควิธีการสอนต่าง ๆ โดยใช้วิธีการสอนหลาย ๆ แบบ หรือแบบใดแบบหนึ่งที่เหมาะสมกับเนื้อหา วิชา และผู้เรียนก็ได้ เพื่อที่จะให้การเรียนการสอนวิชาชีพบรรลุผลตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรที่กำหนดไว้ สำหรับวิธีการสอนที่สอนวิชาชีพนักศึกษาได้เสนอแนะไว้ดังนี้

สรุป การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เป็นกระบวนการที่น่าจะนำไปสู่ความสำเร็จของหลักสูตร โดยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และเกิดพัฒนาการ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน จึงประกอบไปด้วยการจัดประสบการณ์ให้กับผู้เรียน ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ กิจกรรมเสริมหลักสูตร การจัดให้มีและใช้สื่อการเรียนการสอนแบบโมดูล การฝึกงานการใช้เครื่องมือ รวมทั้งการใช้ทรัพยากรและแหล่งวิชาการในห้องเรียน

2.2.2.3 การวัดและประเมินผลการเรียนการสอน

หลักสูตรได้ระบุสิ่งที่คาดหวังจะเกิดขึ้นกับผู้เรียน กำหนดคุณลักษณะของการเรียนรู้ของผู้เรียน รวมทั้งแนวทางการดำเนินการให้บรรลุเป้าหมาย โดยการนำหลักสูตรไปใช้ ผู้ใช้ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หลักสูตรจะต้องวิเคราะห์จุดมุ่งหมายของหลักสูตรให้เป็นวัตถุประสงค์การเรียนการสอนที่ชัดเจน เพื่อจะได้จัดกิจกรรมหรือกระบวนการเรียนการสอนให้ผู้เรียนเกิดประสบการณ์การเรียนรู้ตาม วัตถุประสงค์การเรียนการสอนกำหนด และการที่ผู้ใช้หลักสูตรจะตรวจสอบ หรือทราบผลที่เกิด จากการเรียนการสอนเป็นอย่างไร มีสิ่งใดบ้างที่ต้องปรับปรุงแก้ไข และผู้เรียนได้บรรลุหรือพัฒนา ความก้าวหน้าตรงตามวัตถุประสงค์การเรียนการสอนที่ตั้งไว้ หรือเพียงใด ก็ต้องมีการประเมินผล การเรียนของผู้เรียน

ชวาล แพร์ตกุล (2518 : 140) ได้ให้ความหมายเกี่ยวกับการวัดผลและการประเมินผล ดังต่อไปนี้

การวัดผล หมายถึง กระบวนการใด ๆ ที่จะให้ได้มาซึ่งปริมาณจำนวนหนึ่งอันมีความหมายแทน ขนาด สมรรถภาพ นามธรรม ที่นักเรียนผู้นั้นมีอยู่ในงาน ถ้าใช้แบบทดสอบเป็น เครื่องมือกระตุ้นก็คือ เอาจำนวนผลงานที่นักเรียนแสดงปฏิกิริยาได้ตอบออกมาเป็นเครื่องบ่งชี้ว่าเขา มีสมรรถภาพในเรื่องนั้น ๆ ปานใด ส่วนการประเมินผล หมายถึง กระบวนการที่ครูนำกระบวนการ ทุก ๆ รายการที่ทราบจากการวัดไปใช้ คือ ครูนำผลจากการวัดผลเหล่านั้นมารวมกัน เพื่อนำไป วิวินิจฉัยตีราคาคุณค่า และชี้ขาดลงเป็นผลสรุปว่า เด็กคนนั้นมีคุณภาพสูงหรือต่ำ สมควรสอบได้ หรือสอบตก

พนัส หันนาคินทร์ (2524 : 200) ได้อธิบายความจำเป็นของการบริหาร โรงเรียนเกี่ยวกับการ ประเมินผลการศึกษา ไว้ดังนี้

1. เพื่อทราบผลการเรียนของนักเรียน และผลการสอนของครูผู้สอน
2. เพื่อประโยชน์ในการเลื่อนชั้น และจัดแบ่งนักเรียนตามความสามารถ
3. เพื่อเป็นหลักฐานในการรายงานผลให้ผู้ปกครองนักเรียนทราบ
4. เพื่อประโยชน์ในการให้ประกาศนียบัตร เมื่อจบการศึกษาแล้ว
5. เพื่อสถิติอื่น ๆ ทางการศึกษา

สำหรับ ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2535 : 199) ได้ให้ความหมายของการวัดและ ประเมินผลไว้ดังต่อไปนี้

การวัด (Measurement) เป็นกระบวนการที่กำหนดจำนวนตัวเลขให้กับวัตถุ สิ่งของ หรือบุคคลตามความมุ่งหมาย และเปรียบเทียบลักษณะความแตกต่างที่ปรากฏอยู่ในสิ่งที่จะวัด เช่น การวัดความสามารถของสมองในด้านต่าง ๆ การวัดคุณสมบัติทางกายภาพ ผลที่ได้จากการวัดจะ เป็นจำนวนตัวเลข เป็นการวัดเชิงประเมิน

การประเมินผล (Evaluation) เป็นการพิจารณาตัดสินเกี่ยวกับคุณภาพ คุณค่า ความจริง และการกระทำ บางทีขึ้นอยู่กับ การวัดเพียงอย่างเดียว เช่น คะแนนสอบ แต่โดยทั่วไปจะเป็นการ รวมการวัดหลาย ๆ ทาง โดยอาศัยข้อมูลหรือรายละเอียดจากการสังเกต การตรวจผลงาน การสัมภาษณ์หรือ การทดสอบประกอบการพิจารณา การประเมินผลแต่ละครั้งจะประกอบด้วย

เอกสารนี้เป็นเอกสารอ้างอิงงานวิจัยที่จัดทำขึ้นโดยกองส่งเสริมการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุกดาหาร
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1. ผลการวัดที่จะได้จากกระบวนการต่าง ๆ เช่น จากการสังเกต การตรวจผลงาน การสัมภาษณ์หรือการทดสอบ
2. เกณฑ์การพิจารณา เพื่อจะใช้เป็นแนวทางหรือหลักในการพิจารณาว่า เก่ง-อ่อน พอใจ-ไม่พอใจ ผ่าน-ไม่ผ่าน โดยนำผลที่วัดได้มาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้
3. การตัดสินใจ เป็นการชี้ขาด หรือสรุปผลการเปรียบเทียบระหว่างผลการวัดกับ เกณฑ์ที่กำหนดให้

สำหรับ ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2535 : 199-200) ได้กล่าวถึงความจำเป็นของการวัด และประเมินเกี่ยวกับการเรียนการสอน และได้สรุปผลประโยชน์ของการวัดผลประเมินผลในด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนของครู-อาจารย์ ทราบว่าผลการสอนของตนเป็นอย่างไร จะได้แก้ไขปรับปรุงให้ดีขึ้น
2. เพื่อปรับปรุงการเรียนของนักเรียน-นักศึกษา นักเรียน-นักศึกษาจะได้ทราบว่าตนมีความรู้และความสามารถ ความเข้าใจในบทเรียนหรือไม่เพียงใด ซึ่งจะเป็แนวทางในการปรับปรุงตนเอง
3. เพื่อปรับปรุงระบบการบริหารงานในสถานศึกษา ทำให้ทราบสภาพที่แท้จริงของหลักสูตร โครงการสอน บันทึกการสอนที่นำมาสู่การปฏิบัติว่าประสบปัญหาอย่างไร ได้แก้ไขปรับปรุงอย่างไร

นอกจากนี้ ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2535 : 200-201) ยังได้กล่าวถึงหน้าที่ของผู้บริหาร ซึ่งจะต้องเกี่ยวข้องกับการวัดผลและการประเมินผล ดังต่อไปนี้

1. กำหนดนโยบายทั่วไปเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลในเรื่องประเภทของข้อสอบที่ใช้ในระยะเวลาที่สอบ จำนวนครั้งที่สอบ ฯลฯ
2. จัดหาวัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ที่จำเป็น
3. พยายามส่งเสริมครู-อาจารย์ ให้มีความรู้ทางการวัดผลและประเมินผล โดยการจัดการฝึกอบรม การประชุมปฏิบัติการในด้านเทคนิค การออกข้อสอบ การให้คะแนน การประเมินผลข้อสอบ ตลอดจนการรายงานผลการสอบ

4. ควรมีการประเมินผลการสอน หากมีการบกพร่องจะได้หาทางแก้ไขต่อไป

ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์ (2539 : 94-95) ได้ให้ความหมายของการประเมินผลว่า การประเมินผลคือ กระบวนการพิจารณาตัดสินคุณค่าของวัตถุ คน สิ่งของ หรือการดำเนินงาน กิจกรรมว่าบรรลุความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้มากน้อยเพียงใด หรือมีดีหรือเลวเพียงใด โดยอาศัยข้อมูลที่ได้จากการวัดเป็นหลัก

การประเมินผลประกอบด้วยองค์ประกอบหลัก 3 ประการ คือ

1. ผลการวัด (Measurement) เป็นข้อมูลที่ทำให้ทราบสภาพความจำเป็นของสิ่งที่ประเมินว่ามีปริมาณ หรือคุณสมบัติอย่างไร
2. เกณฑ์การพิจารณา (Criteria) เป็นมาตรฐานที่ใช้เปรียบเทียบกับผลการวัด
3. การตัดสินใจ (Decision) เป็นการตัดสินใจคุณค่าด้วยการเปรียบเทียบ ระหว่างคุณค่าผลการวัดกับเกณฑ์

ประโยชน์ของการประเมินผลการเรียน (ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์. 2539 : 103-104) การประเมินผลการเรียนมีประโยชน์อย่างมากแก่ผู้เรียน ครูผู้สอน ผู้บริหารและบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา ซึ่งสรุปได้ว่า

1. ประโยชน์ต่อผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนรู้ระดับความสามารถในแต่ละด้านและภาพรวมของตน
2. ประโยชน์ต่อครูผู้สอนทำให้รู้พื้นฐานความสามารถของผู้เรียน ช่วยให้สามารถแก้ไขข้อบกพร่องของผู้เรียนได้ตรงจุด
3. ประโยชน์ต่อครูแนะแนว ช่วยให้รู้จักเด่น ข้อบกพร่อง หรือปัญหา รายละเอียดต่าง ๆ ของผู้เรียน อันเป็นประโยชน์ต่อการให้คำแนะนำ ปรึกษา ช่วยเหลือ ช่วยในการสำรวจความถนัดและความสนใจของผู้เรียน ช่วยในการแนะแนวด้านการเรียน และอาชีพ
4. ประโยชน์ต่อผู้บริหาร ช่วยให้รู้สถานภาพทางการศึกษาที่แท้จริงของสภาพสถานศึกษา ช่วยทำให้เห็นข้อบกพร่องต่าง ๆ ในด้านการเรียนการสอนที่ควรปรับปรุงใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนการปฏิบัติงานด้านต่าง ๆ ของสถานศึกษา

ส่วนงานในหน้าที่ของหัวหน้างานวัดผลและประเมินผล ของสถานศึกษาสังกัดกรมอาชีวศึกษานั้น กรมอาชีวศึกษาได้กำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบไว้ดังนี้ งานจัดทำเอกสาร จัดหาข่าวสาร ดูแลให้ครู-อาจารย์ปฏิบัติตามระเบียบว่าด้วยการวัดผลประเมินผล ดำเนินการวิเคราะห์ข้อสอบและและจัดทำข้อสอบมาตรฐาน (กรมอาชีวศึกษา 2539 : 9)

สรุป การประเมินผลการเรียนการสอน หมายถึง กระบวนการที่เกี่ยวกับการประเมินความก้าวหน้าของนักเรียนต่อจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ได้แก่ การจัดทำเครื่องมือวัดผล การกำหนดเกณฑ์และระยะเวลาการกำหนดแนวปฏิบัติในการวัดผล การส่งเสริมครู-อาจารย์ผู้สอนให้มีความสามารถในการวัดผล การนำผลที่ได้จากการวิเคราะห์ไปปรับปรุงการเรียนการสอน การติดตามผลนักเรียนที่สำเร็จการศึกษา เพื่อจะได้จัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับผู้เรียน และจากการเรียนการสอนเสร็จสิ้นลง การวัดผลและการประเมินผลการเรียนจะช่วยให้ครูได้ตรวจสอบทั้งจุดมุ่งหมายและเนื้อหาที่หลักสูตรกำหนดเป้าหมายที่เกิดแก่ผู้เรียน และยังเป็น การประเมินครูผู้สอนด้วยว่าการสอนนี้บรรลุจุดมุ่งหมายหรือไม่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.2.3 งานสนับสนุนและส่งเสริมการใช้หลักสูตร

2.2.3.1 การนิเทศและการส่งเสริมใช้หลักสูตร

ซารี มณีศรี (2527 : 19) ได้กล่าวว่า การนิเทศการศึกษาเป็นความพยายามอย่างหนึ่งในหลายอย่างที่จะช่วยส่งเสริมให้การศึกษาเป็นการดำเนินงานที่ต้องเกิดจากความยินยอมพร้อมใจของบุคลากรทุกฝ่าย โดยไม่เกี่ยวข้องกับการบังคับบัญชา เพื่อให้ความช่วยเหลือแนะนำ ตรวจสอบ ส่งเสริมให้งานต่าง ๆ ในโรงเรียนเกิดผลดี สำหรับ สงัด อุทรานันท์ (2529 : 57) ได้สรุปไว้ในทำนองเดียวกันว่า การนิเทศการศึกษาเป็นกระบวนการทำงานร่วมกันระหว่างครูและบุคลากรทางการศึกษาเพื่อให้ได้มาซึ่งสัมฤทธิ์ผลสูงสุดในการเรียนของนักเรียน

สงัด อุทรานันท์ (2528 : 9) ได้เสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับลักษณะของการนิเทศการศึกษามา จะต้องมียุทธศาสตร์ ดังนี้

1. พัฒนาคณาจารย์ให้มีคุณภาพสูงขึ้น
2. พัฒนาคณาจารย์ให้มีปัญหาการทำงานน้อยที่สุดและให้มีผลงานมีคุณภาพสูงสุด
3. สร้างขวัญและกำลังใจให้แก่ครูและบุคลากรทางการศึกษา ที่ได้ปฏิบัติงานให้สำเร็จลุล่วงไปแล้ว
4. สร้างการประสานสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้ปฏิบัติงานร่วมกัน

พนัส หันนาคินทร์ (2529 : 258) ได้กล่าวถึง จุดมุ่งหมายที่สำคัญของการนิเทศการสอน คือ ความพยายามที่จะช่วยให้ครูปรับปรุงในด้านสมรรถภาพการสอน ซึ่งจะนำไปได้ก็ต่อเมื่อผู้ทำการนิเทศได้ค้นให้พบจุดอ่อนหรือข้อบกพร่องในการสอนของครูแล้วเท่านั้น

เอกชัย กี่สุขพันธ์ (2528 : 1) ให้ความหมายการนิเทศการศึกษาว่า หมายถึงความพยายามที่จะช่วยให้การเรียนการสอนพัฒนาไปในแนวทางที่ดีไม่ว่าจะเป็นการช่วยเหลือแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญการสอน ศึกษานิเทศก์ ผู้บริหาร หรือหัวหน้าสายวิชาก็ตาม สำหรับการพัฒนาบุคลากรทางการสอน เป็นสิ่งที่มีความจำเป็นอย่างยิ่งเพื่อให้บุคลากรได้รับการพัฒนาความรู้ ความสามารถ และทักษะในการทำงานให้ดีขึ้น

ไพฑูริย์ เจริญพันธุ์ (2529 : 163) ได้กล่าวถึงบุคคลที่มีส่วนรับผิดชอบเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา ได้แก่ ผู้บริหารการศึกษา ศึกษานิเทศก์ ครูใหญ่ ผู้ช่วยครูใหญ่ หัวหน้าสายและครู ต่างก็มีบทบาทในการนิเทศการศึกษาด้วยกันทั้งนั้น สำหรับวิธีการเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษาที่ผู้บริหารโรงเรียนอาจทำได้นั้น ได้แก่ ปฐมนิเทศครูใหม่ การสังเกตการสอนในชั้นเรียน การเยี่ยมชั้นเรียน ซึ่ง เมธี ปิลันธนานนท์ ได้อ้างอิง ให้ความสำคัญของการสังเกตการเรียนการสอนในชั้นเรียนไว้ ดังนี้ การสังเกตเป็นกิจกรรมที่สำคัญยิ่งประการหนึ่งในงานนิเทศใด ๆ ก็ตาม ดังนั้นเทคนิคการสังเกตจึงได้รับความสนใจและนำมาใช้อย่างแพร่หลายที่สุด โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านการสังเกตการปฏิบัติการสอนของครูอาจารย์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ธงชัย สุวฒนเมฉินทร์ (2532 : 24-26) ให้ความหมายของการนิเทศไว้ว่า การนิเทศ หมายถึง กระบวนการทำงานร่วมของครูและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อให้ได้มาซึ่งผลสัมฤทธิ์ สูงสุดในการการเรียนของนักเรียน พร้อมกับได้กล่าวถึงลักษณะที่สำคัญของการนิเทศการศึกษาไว้ พอสรุปได้ดังนี้

1. เป้าหมายของการนิเทศการศึกษา อยู่ที่การทำให้นักเรียนได้รับการศึกษาอย่าง มีคุณภาพ หรือนักเรียนที่เป็นผลผลิตทางการศึกษาจะต้องเป็นบุคคลที่มีคุณภาพ
2. ลักษณะการนิเทศที่ดีดูได้จาก
 - 2.1 ครูและบุคลากรทางการศึกษามีคุณภาพสูงขึ้น คือ มีความสามารถในการปฏิบัติงานดีขึ้น
 - 2.2 งานที่ครูและบุคลากรทางการศึกษามีคุณภาพดีขึ้น คือ เป็นผลงานที่ ตรงกับเป้าหมายที่วางไว้ ปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ จากการทำงานเกิดขึ้นน้อยที่สุด
 - 2.3 กระบวนการทำงานร่วมกันระหว่างครูกับบุคลากรทางการศึกษา เป็นไปด้วยความราบรื่น มีปัญหาและความขัดแย้งน้อยที่สุด
 - 2.4 ครูและบุคลากรทางการศึกษาร่วมปฏิบัติงานอย่างมีความสุข ทำงาน ด้วยความสบายใจ
3. ผู้ที่เกี่ยวข้องในการนิเทศการศึกษามี 3 ฝ่าย ได้แก่
 - 3.1 ผู้ให้การนิเทศ คือ ผู้ที่ทำหน้าที่จัดให้มีการนิเทศขึ้น เช่น ผู้บริหาร สถานศึกษา ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ หัวหน้าคณะวิชา หัวหน้าแผนกวิชา ศิษยานิเทศก์ หรือผู้ที่ ได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบในการจัดการนิเทศการศึกษาโดยเฉพาะ
 - 3.2 ผู้รับการนิเทศ คือ ผู้ที่ได้รับประโยชน์จากการจัดการนิเทศ ผลที่ ได้รับจะเป็นไปในลักษณะที่ทำให้เกิดความรู้ความสามารถในการปฏิบัติสูงขึ้น ขวัญและกำลังใจ ในการปฏิบัติงานดีขึ้น
 - 3.3 ผู้สนับสนุนการนิเทศ คือ ผู้ที่ไม่ได้ทำการนิเทศโดยตรง แต่เป็น ผู้สนับสนุนการนิเทศ เพื่อให้ผลการนิเทศเป็นไปอย่างได้ผล
4. กระบวนการการนิเทศการศึกษามี 5 ขั้นตอน ได้แก่
 - 4.1 การวางแผน
 - 4.2 การให้ความรู้
 - 4.3 การลงมือปฏิบัติ
 - 4.4 การให้กำลังใจ
 - 4.5 การประเมินผล

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บุญเทียม เจริญยิ่ง (2529 : 106) ได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาบุคลากร ไว้ว่า การพัฒนาบุคลากรในสถานศึกษามีความจำเป็นและมีความสำคัญมากในการที่จะแก้ปัญหาและเพิ่มประสิทธิภาพด้านการเรียนการสอนให้เกิดผลผลิต คือ ทรัพยากรที่มีคุณภาพ

เมธี ปิตันธานนท์ (2529 : 106) ได้เน้นถึงการพัฒนาบุคลากรว่านับเป็นกิจกรรมที่เด่นที่สุดในกระบวนการบริหารงานบุคคล เพราะเป็นกิจกรรมที่เกี่ยวกับการผูกพันการยอมรับไว้ การปรับปรุงคุณภาพ และปริมาณของสมาชิกในองค์การหรือหน่วยงานซึ่งมีความจำเป็นที่จะต้องแก้ปัญหาและทำให้เป้าประสงค์ขององค์การบรรลุผล

ส่วน สัจด์ อุทรานันท์ (2532 : 151-152) ได้กล่าวว่า การนิเทศเป็นงานที่ผู้บริหารการศึกษาหรือผู้บริหารโรงเรียนจะต้องจัดขึ้นเพื่อพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้เป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน โดยมีเป้าหมายอยู่ที่การปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอนนั่นเอง

เมธี ปิตันธานนท์ (2533 : 281) ได้กล่าวถึงความหมายและจุดมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษาไว้ดังต่อไปนี้

การนิเทศการศึกษา หมายถึง การร่วมมือกันทำงานโดยใช้เหตุผลและปัญญา การติดต่อสื่อสารกัน การใช้มนุษย์สัมพันธ์ การเปลี่ยนแปลงเพื่อความก้าวหน้า การพิจารณาถึงความต้องการของสถาบันและปัจเจกบุคคล เพื่อพัฒนาการบริหารหลักสูตรและการเรียนการสอนให้มีการปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง ก้าวหน้าและเกิดประโยชน์สูงสุดเท่านั้น จากความหมายนี้ สามารถแยกออกเป็นจุดมุ่งหมายได้ 4 อย่าง คือ

1. เพื่อแก้ไข (Corrective) การนิเทศต้องมุ่งที่การแก้ไขข้อบกพร่องตั้งแต่ข้อบกพร่องเล็กน้อยที่สุด ข้อบกพร่องพอประมาณ จนกระทั่งข้อบกพร่องที่มีผลเสียหายและรุนแรง
2. เพื่อการป้องกัน (Preventive) การนิเทศต้องมุ่งที่จะป้องกันมิให้เกิดปัญหาและอุปสรรคต่อการบริหารการใช้หลักสูตรและการเรียนการสอน หรือมุ่งลดปัญหาให้เหลือน้อยที่สุด โดยจะต้องมีการคาดคะเนว่าจะมีปัญหาและความยุ่งยากอะไรอยู่ข้างหน้า และร่วมวางแผนป้องกัน
3. เพื่อการก่อหรือสร้าง (Constructive) มุ่งให้รู้จักวิธีการสอนใหม่ๆ สร้างสิ่งใหม่ๆ ขึ้นมาใช้เอง เช่น วัสดุอุปกรณ์การสอนต่างๆ
4. เพื่อการสร้างสรรค์ (Creative) มุ่งให้โอกาสได้ศึกษาค้นคว้า วิจัย และหาสิ่งที่เหมาะสมมาใช้

ปรีชาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2535 : 261) กล่าวถึงการนิเทศการศึกษา หมายถึง กระบวนการจัดการบริหารการศึกษาเพื่อชี้แนะให้ความช่วยเหลือและความร่วมมือกับครูและบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนของครู และเพิ่มคุณค่าของบทเรียนให้เป็นไป

เอกสารตามจุดมุ่งหมายของการศึกษา การนิเทศการศึกษาจึงเป็นงานที่มีลักษณะดังนี้ คือ ๑. ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1. เป็นระบบย่อยระบบหนึ่งของการศึกษา
2. เป็นกระบวนการปรับปรุงการเรียนการสอน
3. เพื่อชี้แนะให้ความช่วยเหลือและความร่วมมือกับครู รวมทั้งบุคลากรที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา
4. ความต้องการความสำเร็จตามเป้าหมายของการจัดการศึกษา คือ คุณภาพของผู้เรียน

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2535 : 162-163) กล่าวถึงการพัฒนาครูอาจารย์เน้นกระบวนการเพิ่มความรู้ ความชำนาญ ทักษะ เจตคติ ค่านิยม ความสามารถของครู-อาจารย์ ตลอดจนให้แนวคิดใหม่ในการปฏิบัติงานเพื่อบุคลากรมีคุณภาพดีขึ้น และส่งผลให้สถานศึกษามีผลผลิตและประสิทธิภาพสูงขึ้น การฝึกอบรมและพัฒนาครู-อาจารย์เป็นสิ่งจำเป็นเพื่อให้ครู-อาจารย์ได้รู้จักหน้าที่และรับผิดชอบให้มีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานให้มีโอกาสปรับปรุงตนเอง โดยได้รับผลดังนี้

1. เพิ่มความรู้ทักษะในการทำงานให้กับครู-อาจารย์
2. เพิ่มความคล่องตัวและการปรับตัวของครู-อาจารย์
3. เพิ่มประสิทธิภาพในการสอน
4. เพื่อให้ครูเห็นความสำคัญของการพัฒนาว่าเป็นวิธีหนึ่งที่จะทำให้เขามีโอกาสที่จะได้รับการพิจารณาจากสถานศึกษา จะเป็นประโยชน์ต่อตัวครู-อาจารย์เอง เช่น การเลื่อนขั้นเงินเดือน กิจกรรมต่าง ๆ ที่ใช้พัฒนาครู-อาจารย์ ได้แก่

1. การเชิญวิทยากรมาให้ความรู้
2. การประชุมสัมมนา
3. การศึกษาเฉพาะเรื่อง
4. การสาธิตงานและการสอน
5. การศึกษาคูงานนอกสถานที่
6. การศึกษาต่อ

ไพฑูรย์ เจริญพันธุ์วงศ์ (2539 : 163) ได้กล่าวว่า การนิเทศการศึกษา เป็นการดำเนินการแนะนำช่วยเหลือครูในการปฏิบัติการกิจการศึกษาให้ลุล่วงไป ฉะนั้นผู้บริหารการศึกษาจะต้องจัดดำเนินการให้มีประสิทธิภาพ สามารถช่วยเหลือครูและก่อให้เกิดประโยชน์ทางการศึกษาอย่างแท้จริง

สรุปได้ว่า การนิเทศและการพัฒนาบุคลากรทางการสอน หมายถึง กระบวนการปรับปรุงการสอนของครู-อาจารย์ให้ดีขึ้น ได้แก่ การประชุมนิเทศครูใหม่ การสังเกตการสอนในชั้นเรียน การเยี่ยมชั้นเรียน การประชุมเชิงปฏิบัติการ การจัดอบรมและสัมมนา การฝึกงานและคูงาน การศึกษาต่อ ตลอดจนสนับสนุนให้ครู-อาจารย์ได้ทำการค้นคว้าวิจัยเพื่อนำไปใช้ในการสอนของ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับครูเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่ออนุญาตเห็นไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ครู-อาจารย์ให้เกิดประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2.2.3.2 การจัดตั้งศูนย์วิชาการเพื่อสนับสนุนส่งเสริมการใช้หลักสูตร

สงวน สุทธิเลิศอรุณ (2529 : 206) กล่าวว่า โรงเรียนควรมีห้องสมุดวิชาการ เพื่อทำหน้าที่เป็นศูนย์พัฒนาการเรียนการสอน โดยเสนอแนะทางการพิจารณาจัดห้องดังนี้

1. การจัดห้องวิชาการเป็นศูนย์กลางตามสภาพของโรงเรียน
2. การจัดห้องวิชาการให้เป็นศูนย์ปฏิบัติการด้านวิชาการที่คล่องตัว โดยเป็นศูนย์รวมตารางสอน ข้อมูลทางวิชาการ มีสิ่งอำนวยความสะดวกในการประชุม เอกสาร การใช้หลักสูตร กลไกการผลิตเอกสารต่าง ๆ ระดับสื่อสารภายใน ตลอดจนระบบเก็บเอกสารวิชาการ เป็นต้น

3. การจัดให้มีเจ้าหน้าที่บริการประจำห้องวิชาการ

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2535 : 194-195) กล่าวว่า การจัดห้องศูนย์การเรียนการสอนทางวิชาการ ห้องที่จัดขึ้นไม่ใช่ห้องเรียนของนักเรียน-นักศึกษา แต่เป็นห้องที่เป็นศูนย์กลางเกี่ยวกับข่าวสาร และสารสนเทศของงานด้านวิชาการในสถานศึกษา โดยเฉพาะสถานศึกษาที่มีนักเรียน-นักศึกษาไม่ได้เรียนประจำห้องเรียน วันหนึ่งอาจเรียนหลายวิชาและย้ายห้องเรียน การจัดศูนย์ควบคุมการเรียนการสอน จะเป็นศูนย์กลางที่อำนวยความสะดวกในด้านการเรียนการสอน สามารถติดต่อทางด้านวิชาการได้ การจัดห้องควรประกอบด้วย

1. ตารางการใช้ห้องเรียนของห้องปฏิบัติการ
2. ตารางสอนรวมของครู-อาจารย์
3. ตารางสอนกลุ่มวิชาของนักเรียน-นักศึกษาแยกตามกลุ่ม แผนก และคณะวิชา

ต่าง ๆ

4. แผนการเรียนของหลักสูตรระดับต่าง ๆ ครบทุกภาคเรียน
5. แสดงผลสถิติความก้าวหน้าทางด้านการรับสมัครนักเรียน-นักศึกษา
6. แสดงจำนวนครู-อาจารย์ที่ประจำและศึกษาต่อ
7. มีตัวอย่างอุปกรณ์การสอนที่ต้องใช้ประจำ เช่น ใบงาน ใบช่วยสอน ใบความรู้

หนังสือเรียน คู่มือครู คู่มือนักเรียน-นักศึกษา ตลอดจนรายชื่อนักเรียน-นักศึกษา ในแต่ละชั้นปี

สรุป การจัดตั้งศูนย์วิชาการเพื่อการสนับสนุนส่งเสริมการใช้หลักสูตร เป็นสิ่งที่สำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งต่อการเรียนการสอน เพราะเป็นจุดศูนย์กลางที่เอื้ออำนวยความสะดวกแก่ครู-อาจารย์ และบุคลากรผู้ที่สนใจที่จะศึกษาค้นคว้า

2.3 หลักสูตรระดับปริญญาตรี พุทธศักราช 2542 ระดับปริญญาตรี 4 ปี หมวดวิชาศึกษาทั่วไป ของสถาบันราชภัฏ กลุ่มสหวิทยาลัยร้อยเอ็ด

ตารางที่ 2.1 แสดงโครงสร้างของหลักสูตรวิชาการศึกษาทั่วไป

กลุ่ม	ปริญญาตรี 4 ปี
1. ภาษาและการสื่อสาร	9
2. มนุษยศาสตร์	9
3. สังคมศาสตร์	6
4. วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	9
รวม	33

2.3.2 ระดับปริญญาตรี 4 ปี

1. กลุ่มวิชาภาษาและการสื่อสาร ทุกสาขาวิชาให้เรียน 9 หน่วยกิต รายวิชาที่กำหนดให้เรียน มีดังนี้
 - 1) 1500101 ภาษาไทยเพื่อการสื่อสารและการสืบค้น 3(3-0)
 - 2) 1500102 ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารและการสืบค้น 3(3-0)
 - 3) 1500103 ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารและทักษะการเรียนรู้ 3(3-0)
2. กลุ่มวิชามนุษยศาสตร์ ทุกสาขาวิชาให้เรียน 9 หน่วยกิต รายวิชาที่กำหนดให้เรียน มีดังนี้
 - 4) 1500104 ความจริงของชีวิต 3(3-0)
 - 5) 2000102 สุนทรียภาพของชีวิต 3(3-0)
 - 6) 2500101 พฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาตน 3(3-0)
3. กลุ่มวิชาสังคมศาสตร์ ทุกสาขาวิชาให้เรียนไม่เกิน 6 หน่วยกิต รายวิชาที่กำหนดให้เรียน มีดังนี้
 - 7) 2500102 วิถีไทย 3(3-0)
 - 8) 2500103 วิถีโลก 3(3-0)
 - 9) 2500104 ชีวิตกับสิ่งแวดล้อม 3(3-0)
4. กลุ่มวิชาคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ทุกสาขาวิชาให้เรียน 9 หน่วยกิต รายวิชาที่กำหนดให้เรียนมีดังนี้
 - 10) 4000105 วิทยาศาสตร์เพื่อคุณภาพชีวิต 3(3-0)
 - 11) 4000106 การคิดและการตัดสินใจ 3(2-2)
 - 12) 4000107 เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อชีวิต 3(2-2)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่อนำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ประมวล ทบบัณฑิต (2529 : บทคัดย่อ) การทำวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2524 ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม ผลการวิจัยสรุปได้ดังต่อไปนี้

1. การส่งเสริมให้ครูมีความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตร ส่วนมากใช้วิธีการประชุมเฉพาะหน้าคณะวิชาและหัวหน้าแผนกวิชา
2. การจัดครูเข้าสอนในรายวิชาต่าง ๆ ส่วนมากต้องคำนึงถึงความสามารถเฉพาะวุฒิทางการศึกษาตามลำดับ
3. การจัดตารางสอน จัดในรูปคณะกรรมการ
4. การจัดสรรเงินงบประมาณให้กับคณะวิชาและแผนกวิชาต่าง ๆ พิจารณาตามแผนงาน และโครงการของคณะวิชา และแผนกวิชานั้น ๆ
5. การทำแผนการสอนมีการทำกันเป็นบางครั้งคราว
6. การแก้ไขการขาดแคลนครูช่างเฉพาะสาขาวิชา ส่วนมากใช้วิธีให้ครูในแผนกวิชาอื่น ๆ สอนแทน
7. สัดส่วนของสื่อการสอนกับจำนวนนักศึกษาไม่สมดุลกัน อุปกรณ์และครุภัณฑ์ที่ใช้ส่วนมากมีความทันสมัยและอยู่ในสภาพที่ใช้งานได้ดีในระดับปานกลาง
8. ครูและนักเรียนให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรในระดับปานกลาง
9. สถานศึกษาส่วนมากไม่มีคลังข้อสอบ และ ไม่มีการจัดทำข้อสอบมาตรฐาน

วินิจ บุญอยู่ (2529 : บทคัดย่อ) การทำวิจัยเรื่อง การศึกษาปัญหาการใช้หลักสูตรวิชาพื้นฐานในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย จังหวัดฉะเชิงเทรา ชลบุรี และระยอง พบว่าสถานประกอบอาชีพอิสระไม่ได้ให้ความร่วมมือกับ โรงเรียนในการรับนักเรียนเข้าฝึกงานและสถานที่ดังกล่าวอยู่ไกลจากโรงเรียนไม่สะดวกในการเดินทางไป-กลับ ขณะไปศึกษาและฝึกอาชีพ

พิชัย เฟ่งพันธ์พัฒน์ (2529 : บทคัดย่อ) วิจัยเกี่ยวกับปัญหาการเรียนการสอนวิชาช่างอุตสาหกรรมของแผนกช่างไฟฟ้า ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ของวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา พบว่าด้านการสอนอาจารย์ส่วนใหญ่มีความเห็นว่าปัญหาที่สำคัญไม่สอดคล้องของรายวิชาชีพกับความต้องการของตลาดแรงงาน ความไม่เหมาะสมของขอบเขตเนื้อหาวิชาทฤษฎี ความไม่สัมพันธ์ของเนื้อหา ทฤษฎีกับเนื้อหาวิชาปฏิบัติ ความไม่พร้อมของอุปกรณ์การสอน ปัญหาการสร้างและการใช้สื่ออุปกรณ์การสอน ความไม่เพียงพอของจำนวนห้องปฏิบัติการกับจำนวนนักศึกษา ความไม่เพียงพอของงบประมาณ จำนวนเครื่องมือเครื่องจักรและอุปกรณ์การเรียนการสอน และปัญหาความรู้ และทักษะในการสร้างข้อสอบที่มีประสิทธิภาพ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ปัญญาคุณ รัตนเสถียร (2532 : 73) ได้ทำการวิจัยเรื่องปัญหาการเรียนการสอนตามหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้น วิชาช่างเดินสายไฟในโรงเรียนสารพัดช่างทั่วประเทศ พบว่างานที่เกี่ยวข้องกับการจัดอบรม วิธีการออกข้อสอบแบบต่าง ๆ และวิเคราะห์ความเที่ยงตรง ความเชื่อมั่นของข้อสอบมีปัญหาในระดับมาก ฉะนั้น เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพการเรียนการสอนจึงจำเป็นต้องพัฒนาทางด้านการออกข้อสอบ และวิเคราะห์ความเที่ยงตรง ความเชื่อมั่นของข้อสอบด้านการวัดและประเมินผลที่ดีจะต้องเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการปรับปรุงการสอน ดังนั้น การที่จะใช้วิธีวัดผลและประเมินผลอย่างไรจึงเป็นบทบาทและหน้าที่ที่สำคัญอย่างยิ่งที่ครูอาจารย์จะต้องศึกษาเทคนิคและวิธีการอย่างละเอียดแล้วเลือกเอาวิธีการที่เห็นว่าเหมาะสมกับลักษณะของวิชาที่สอนให้สอดคล้องและบรรลุวัตถุประสงค์ของรายวิชาเป็นสำคัญ และการประเมินผลการเรียนการสอนวิชาชีพ จะต้องทำทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติผู้บริหารและครูอาจารย์จะต้องมีความรู้ความเข้าใจในเกณฑ์การประเมินผลต้องใช้วิธีการประเมินผลหลาย ๆ วิธี เช่น การสังเกต การสัมภาษณ์ และการตรวจผลงานเป็นต้น และเมื่อตรวจผลงานแล้วควรมีการวิเคราะห์วินิจฉัย เพื่อประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเพื่อการปรับปรุงการสอนของครูให้มีประสิทธิภาพด้วย

ชะลอ มงคลการุณย์ (2530 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัญหาการบริหารงานในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร พบว่าปัญหาการบริหารงานวิชาการ 8 ด้าน คือ กระบวนการบริหารวิชาการ หลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน สื่อการสอน กิจกรรมเสริมหลักสูตร ห้องสมุด การนิเทศการศึกษา การวัดผลการศึกษา มีค่าเฉลี่ยสูงสุดแต่ละด้าน

สรุปผลการวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. ด้านการวางแผนการใช้หลักสูตร มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง
2. ด้านการจัดครูเข้าสอน ส่วนใหญ่พบว่า มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง
3. ด้านการฝึกงาน มีปัญหาอยู่ในระดับน้อยที่สุด
4. ด้านการจัดสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อการเรียนการสอน มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง
5. ด้านการนิเทศและติดตามผล การใช้หลักสูตร มีปัญหาอยู่ในระดับมาก
6. ด้านการประเมินผลการเรียน มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง

เลขา คมเสวต (2537 : บทคัดย่อ) จากการวิจัยการใช้หลักสูตร ปวช. พุทธศักราช 2530 สาขาพาณิชยการ ในสถานศึกษาสังกัดกรมอาชีวศึกษา พบว่า

1. ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูอาจารย์เกี่ยวกับการใช้หลักสูตร ประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2530 (ฉบับปรับปรุงครั้งที่ 1 พ.ศ. 2533) ทั้งหมด 10 ด้าน การปฏิบัติในระดับมาก 3 ด้าน คือ การจัดทำแผนการสอน เทคนิคการสอน และบรรยากาศของการเรียนการสอน และมีกาปฏิบัติในระดับปานกลาง 7 ด้าน คือ การจัดทำตารางสอน การจัด
- ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อาจารย์เข้าสอน สื่อการเรียนการสอน การวัดผลประเมินผลด้านห้องสมุด ลักษณะของห้องเรียน และการจัดชั้นเรียน

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารกับครูอาจารย์ทั้งหมดเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรไปใช้ในสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา ทั้งหมด 10 ด้าน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ 9 ด้าน คือ ด้านการจัดทำแผนการสอน ด้านการจัดตารางสอน ด้านการจัดอาจารย์เข้าสอน ด้านเทคนิคการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน ด้านการวัดผลประเมินผล ด้านห้องสมุด ด้านลักษณะของห้องเรียน ด้านการจัดชั้นเรียน และไม่มีมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญเพียง 1 ด้าน คือ ด้านบรรยากาศของการเรียนการสอน

3. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหาร และครู-อาจารย์ที่สังกัด กองวิทยาลัยอาชีวศึกษา กับสังกัด กองวิทยาลัยเทคนิค เกี่ยวกับการใช้หลักสูตรในสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา ทั้งหมด 10 ด้าน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ 4 ด้าน คือ ด้านการจัดทำแผนการสอน ด้านการจัดการจัดอาจารย์เข้าสอน ด้านบรรยากาศของการเรียนการสอน ด้านการวัดผลและประเมินผล ด้านลักษณะของห้องเรียน ด้านการจัดชั้นเรียน

จากผลการวิจัยมีข้อเสนอแนะว่า ผู้บริหารควรสนับสนุนงบประมาณให้เพียงพอในการจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ เช่น เครื่องฉายภาพข้ามศีรษะ เครื่องฉายสไลด์ และอื่น ๆ และควรจัดบุคลากรอำนวยความสะดวกในการให้บริการด้วย ส่วนหน่วยงานนิเทศก์ควรเร่งผลิตสื่อการเรียนการสอนประเภทตำราเรียน ตามรายวิชาในหลักสูตร

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ เพื่อศึกษาปัญหาการใช้หลักสูตรหมวดวิชาศึกษาทั่วไปในหลักสูตรระดับปริญญาตรี พุทธศักราช 2542 ของสถาบันราชภัฏ กลุ่มสหวิทยาลัยศรีอยุธยา โดยกำหนดขั้นตอนการวิจัย ดังนี้

- 3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 ประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้

ได้แก่ อาจารย์สอนหมวดวิชาศึกษาทั่วไปที่ใช้หลักสูตรระดับปริญญาตรี 4 ปี ตามพุทธศักราช 2542 ของสถาบันราชภัฏ กลุ่มสหวิทยาลัยศรีอยุธยา จำนวนอาจารย์ผู้สอน 393 คน

3.1.2 กลุ่มตัวอย่าง

ได้แก่ อาจารย์ผู้สอนหมวดวิชาศึกษาทั่วไปที่ใช้หลักสูตรระดับปริญญาตรี 4 ปี ตามพุทธศักราช 2542 ของสถาบันราชภัฏ จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 194 คน โดยใช้เกณฑ์ตามตารางของ Krejcie and Morgan ได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น ตามสัดส่วนของอาจารย์แต่ละคณะวิชา และในแต่ละสถาบันราชภัฏ กลุ่มสหวิทยาลัยศรีอยุธยา รายละเอียดจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง แสดงไว้ในตาราง 3.1

ตาราง 3.1 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามคณะของสถาบันราชภัฏแต่ละแห่ง

สถาบันราชภัฏ	คณะครุศาสตร์		คณะมนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์		คณะวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี		รวม	
	ประชากร	กลุ่ม ตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่ม ตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่ม ตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่ม ตัวอย่าง
1. ราชนครินทร์	8	4	74	37	43	21	125	62
2. เทพสตรี	3	1	44	22	20	10	67	33
3. พระนครศรีอยุธยา	6	3	41	20	22	11	69	34
4. เพชรบุรีวิทยาสงครณ์ฯ	7	3	56	28	21	10	84	41
5. ไร่ไทรธรรมิ	2	1	32	16	14	7	48	24
รวม	26	12	247	123	120	59	393	194

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.2.1 ลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัย เป็นแบบสอบถาม รวม 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) จำนวน 1 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาการใช้หลักสูตรหมวดวิชาศึกษาทั่วไป ระดับปริญญาตรี พุทธศักราช 2542 รวมทั้งสิ้น 42 ข้อ

1. ด้านการบริหารและการบริการหลักสูตร จำนวน 18 ข้อ
2. ด้านการดำเนินการเรียนการสอนตามหลักสูตร จำนวน 14 ข้อ
3. ด้านการสนับสนุนและส่งเสริมการใช้หลักสูตร จำนวน 10 ข้อ

ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ดังนี้

5	หมายถึง	มีปัญหาหนักที่สุด
4	หมายถึง	มีปัญหาหนัก
3	หมายถึง	มีปัญหาปานกลาง
2	หมายถึง	ปัญหาน้อย
1	หมายถึง	ปัญหาในระดับน้อยที่สุด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.2.2 การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ มีขั้นตอนดังนี้

3.2.2.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

3.2.2.2 กำหนดนิยามศัพท์เฉพาะเกี่ยวกับตัวแปรที่ต้องการศึกษา

3.2.2.3 สร้างแบบสอบถามฉบับร่าง ซึ่งมี 3 ด้าน คือ

1. ด้านการบริหารและบริการหลักสูตร จำนวน 22 ข้อ
2. ด้านการดำเนินการเรียนการสอนตามหลักสูตร จำนวน 16 ข้อ
3. ด้านการสนับสนุนและส่งเสริมการใช้หลักสูตร 12 ข้อ

ซึ่งเป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอน เกี่ยวกับปัญหาการใช้หลักสูตรระดับปริญญาตรี ที่ศึกษาหมวดวิชาศึกษาทั่วไป ของสถาบันราชภัฏ พุทธศักราช 2542 มี 3 ด้าน คือ ด้านการบริหารและบริการหลักสูตร ด้านการดำเนินการเรียนการสอนตามหลักสูตร ด้านการสนับสนุนและส่งเสริมการใช้หลักสูตร

3.2.2.4 นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้วเสนออาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ และผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ร่วม เพื่อตรวจสอบแนะนำและปรับปรุงแก้ไข

3.2.2.5 ปรับปรุงแก้ไขตามที่อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ และผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ร่วมเสนอแนะ

3.2.2.6 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยหาดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับเนื้อหา (Index of Item – Objective Congruency) มีขั้นตอนดังนี้

1. นำข้อคำถาม และนิยามศัพท์เฉพาะไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน ลงความเห็น และตรวจสอบความสอดคล้อง

+1 เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามนั้นวัดได้ตรงตามนิยามเฉพาะ

0 เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ตรงตามนิยามเฉพาะ

-1 เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ไม่ตรงตามนิยามเฉพาะ

2. กำหนดค่าเฉลี่ยของคะแนนรายข้อ โดยใช้สูตร

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC แทนดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยาม

ศัพท์เฉพาะ

$\sum R$ แทนผลรวมคะแนนความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ

N แทนจำนวนผู้ทรงคุณวุฒิ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่ออนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.3 การเก็บข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนต่อไปนี้

1. ขอนหนังสือจาก คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ถึงอธิการบดีสถาบันราชภัฏ กลุ่มสภวิทยาลัยศรีอยุธยาเพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูลในสถาบันราชภัฏ
2. ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

3.4.1 ในการวิจัยครั้งนี้ ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows (Statistical Package for the Social Science for Windows) ตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

3.4.1.1 ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามการวิจัยครั้งนี้ ที่ได้รับคืนสามารถนำมาวิเคราะห์ข้อมูลได้

3.4.1.2 ตรวจสอบแบบสอบถามการวิจัย และให้คะแนนตามเกณฑ์กำหนด

3.4.1.3 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพของผู้ตอบแบบสอบถามใช้ความถี่และร้อยละ

3.4.1.4 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการใช้หลักสูตรหมวดวิชาศึกษาทั่วไปของสถาบันราชภัฏ ในระดับปริญญาตรี พุทธศักราช 2542 โดยนำข้อมูลมาหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows (Statistical Package for the Social Science for Windows) ในการแปลความหมายค่าเฉลี่ย ใช้เกณฑ์ ดังนี้

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.50 – 5.00 มีปัญหาอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.50 – 4.49 มีปัญหาในระดับมาก

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.50 – 3.49 มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.50 – 2.49 มีปัญหาอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00 – 1.49 มีปัญหาในระดับน้อยที่สุด

3.4.2 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

3.4.2.1 ค่าร้อยละ (Percentage)

$$P_c = \frac{x}{n} \times 100$$

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เมื่อ . P_c แทน ค่าร้อยละ

x แทน คะแนนของแต่ละคน

n แทน จำนวนข้อมูลของกลุ่มประชากร

3.4.2.2 ค่าเฉลี่ย (mean ; \bar{X})

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{n}$$

เมื่อ \bar{X} แทน ค่าเฉลี่ย

$\sum X$ แทน ค่าผลรวมคะแนนรวมทั้งหมด

n แทน ค่าข้อมูลที่ศึกษา

3.4.2.3 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ใช้

สูตร
$$S = \sqrt{\frac{\sum (x - \bar{x})^2}{n-1}}$$

เมื่อ S แทน ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

X แทน ค่าคะแนน

\bar{X} แทน ค่าเฉลี่ย

บทที่ 4

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบปัญหาการใช้หลักสูตรหมวดวิชาทั่วไปในระดับปริญญาตรีของสถาบันราชภัฏ กลุ่มสหวิทยาลัยศรีอยุธยา จำแนกตามคณะวิชา ในการสอนหมวดวิชาศึกษาทั่วไปของอาจารย์ผู้สอน โดยผู้วิจัยได้แบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ปัญหาการใช้หลักสูตรหมวดวิชาทั่วไปในระดับปริญญาตรีของสถาบันราชภัฏ กลุ่มสหวิทยาลัยศรีอยุธยา

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ปัญหาการใช้หลักสูตรหมวดวิชาทั่วไปในระดับปริญญาตรีของสถาบันราชภัฏ กลุ่มสหวิทยาลัยศรีอยุธยา จำแนกตามคณะวิชา ของอาจารย์ผู้สอน

โดยมีรายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ผู้วิจัยแยกวิเคราะห์และเสนอผลการวิเคราะห์เป็นรายชื่อ ซึ่งประกอบด้วย คณะวิชาที่สังกัด โดยทำการวิเคราะห์ข้อมูลหาค่าความถี่ และค่าร้อยละ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 แสดงจำนวนและร้อยละของอาจารย์ผู้สอนที่ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามคณะวิชาที่สังกัด

คณะวิชาที่สังกัด	จำนวน(คน)	ร้อยละ
คณะครุศาสตร์	12	6.20
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	123	63.40
คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	59	30.40
รวม	194	100.00

จากตารางที่ 4.1 พบว่า อาจารย์ผู้สอนที่ตอบแบบสอบถามสังกัดคณะครุศาสตร์ จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 6.20, คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ จำนวน 123 คน คิดเป็นร้อยละ 63.40 และคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี จำนวน 59 คน คิดเป็นร้อยละ 30.40

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับปัญหาการใช้หลักสูตรหมวดวิชาทั่วไปในระดับ ปริญญาตรีของสถาบันราชภัฏ กลุ่มมหาวิทยาลัยศรีอยุธยา

การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการใช้หลักสูตรหมวดวิชาทั่วไปในระดับปริญญาตรีของสถาบันราชภัฏ กลุ่มมหาวิทยาลัยศรีอยุธยา ตามความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอน ได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูล โดยหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) เป็นรายชื่อ รายด้าน และภาพรวม ผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังตารางที่ 4.2 – 4.3

ตารางที่ 4.2 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปัญหาเกี่ยวกับปัญหาการใช้หลักสูตรหมวดวิชาทั่วไปในระดับปริญญาตรีของสถาบันราชภัฏ กลุ่มมหาวิทยาลัยศรีอยุธยา ตามความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอน ในภาพรวมทุกด้าน

ปัญหาการใช้หลักสูตรหมวดวิชาการศึกษาทั่วไป	\bar{X}	SD	ระดับ ปัญหา
1. ด้านการบริหารและบริการหลักสูตร			
1.1 งานเตรียมบุคลากร	2.59	0.85	ปานกลาง
1.2 การจัดอาจารย์เข้าสอนตามหลักสูตร	2.46	0.93	น้อย
1.3 การบริหารและการบริการวัสดุตามหลักสูตร	2.56	0.95	ปานกลาง
รวม	2.59	0.85	ปานกลาง
2. ด้านงานดำเนินการเรียนการสอนตามหลักสูตร			
2.1 จัดทำแผนการสอน	2.17	0.85	น้อย
2.2 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	2.25	0.80	น้อย
2.3 การวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอน	2.28	0.92	น้อย
รวม	2.24	0.77	น้อย
3. ด้านงานสนับสนุนและส่งเสริมการใช้หลักสูตร			
3.1 การนิเทศและส่งเสริมใช้หลักสูตร	2.47	0.98	น้อย
3.2 การจัดตั้งศูนย์วิชาการเพื่อสนับสนุนการส่งเสริมการใช้หลักสูตร	2.65	0.98	ปานกลาง
รวม	2.56	0.82	ปานกลาง
รวมทั้งหมด	2.46	0.82	น้อย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากตารางที่ 4.2 พบว่า อาจารย์ผู้สอนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับปัญหาการใช้หลักสูตร
หมวดวิชาทั่วไปในระดับปริญญาตรี ของ สถาบันราชภัฏ กลุ่มมหาวิทยาลัยศรีอยุธยา ในภาพรวม
ทุกด้านอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.46$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 2.24 – 2.59 ซึ่งมีปัญหาระดับน้อย
1 ด้าน และมีปัญหาระดับปานกลาง 2 ด้าน สำหรับด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการบริหารและ
บริการหลักสูตร ($\bar{X} = 2.59$) ซึ่งมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง รองลงมา คือ ด้านงานสนับสนุนและ
ส่งเสริมการใช้หลักสูตร ($\bar{X} = 2.56$) ซึ่งมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ
ด้านงานสนับสนุนและส่งเสริมการใช้หลักสูตร ($\bar{X} = 2.24$) ซึ่งมีปัญหาอยู่ในระดับน้อย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.3 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปัญหาเกี่ยวกับปัญหาการใช้หลักสูตร
หมวดวิชาทั่วไปในระดับปริญญาตรีของสถาบันราชภัฏ กลุ่มมหาวิทยาลัยศรีอยุธยา
ตามความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอน ด้านการบริหารและบริการหลักสูตร : ในภาพรวม

ปัญหาการใช้หลักสูตร หมวดวิชาการศึกษาทั่วไป	คณะครุศาสตร์			คณะมนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์			คณะวิทยาศาสตร์และ เทคโนโลยี		
	\bar{X}	SD	ระดับ ปัญหา	\bar{X}	SD	ระดับ ปัญหา	\bar{X}	SD	ระดับ ปัญหา
1. ด้านบริหารและการบริการ หลักสูตร									
1.1 งานเตรียมบุคลากร	3.12	0.92	ปาน กลาง	2.51	0.86	ปาน กลาง	3.18	0.71	ปาน กลาง
1.2 การจัดอาจารย์เข้าสอน ตามหลักสูตร	2.50	0.77	ปาน กลาง	2.31	0.91	น้อย	2.76	0.92	ปาน กลาง
1.3 การบริหารและการบริการ วัสดุตามหลักสูตร	2.81	0.73	ปาน กลาง	2.36	0.92	น้อย	2.91	0.92	ปาน กลาง
รวม	2.82	0.73	ปาน กลาง	2.39	0.83	น้อย	2.95	0.77	ปานกลาง
2. ด้านงานดำเนินการเรียน การสอนตามหลักสูตร									
2.1 จัดทำแผนการสอน	2.00	0.65	น้อย	1.99	0.82	น้อย	2.57	0.81	ปาน กลาง
2.2 การจัดกิจกรรมการเรียน การสอน	2.50	0.95	น้อย	2.14	0.78	น้อย	2.42	0.78	น้อย ปาน
2.3 การวัดผลและประเมินผล การเรียนการสอน	2.31	0.93	น้อย	2.13	0.92	น้อย	2.58	0.86	ปาน กลาง
รวม	2.27	0.71	น้อย	2.09	0.77	น้อย	2.52	0.70	ปานกลาง
3. งานสนับสนุนและการส่งเสริม การใช้หลักสูตร									
3.1 การนิเทศและส่งเสริม การใช้หลักสูตร	2.96	0.93	ปาน กลาง	2.20	0.92	น้อย	2.93	0.89	ปาน กลาง
3.2 การจัดตั้งศูนย์วิชาการ เพื่อ สนับสนุนการส่งเสริม การใช้หลักสูตร	3.35	1.06	ปาน กลาง	2.33	0.99	น้อย	3.16	1.04	ปาน กลาง
รวม	3.15	0.95	ปาน กลาง	2.27	0.91	น้อย	3.05	0.89	ปานกลาง
รวมทั้งหมด	2.75	0.76	ปาน กลาง	2.25	0.80	น้อย	2.84	0.71	ปาน กลาง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้เผยแพร่ไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากตารางที่ 4.3 พบว่า อาจารย์ผู้สอนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับปัญหาการใช้หลักสูตร
 หมวดวิชาทั่วไปในระดับปริญญาตรีของสถาบันราชภัฏ กลุ่มสหวิทยาลัยศรีอยุธยา ด้านบริหารและ
 การบริการหลักสูตร : คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.95$) ด้าน
 งานดำเนินการเรียนการสอนตามหลักสูตร : คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี อยู่ในระดับ
 ปานกลาง ($\bar{X} = 2.52$) ด้านงานสนับสนุนและการส่งเสริมการใช้หลักสูตร : คณะวิทยาศาสตร์
 และเทคโนโลยี อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.05$)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง “ปัญหาการใช้หลักสูตรระดับปริญญาตรี พุทธศักราช 2542 หมวดวิชาทั่วไป ของสถาบันราชภัฏ กลุ่มมหาวิทยาลัยศรีอยุธยา” ผู้วิจัยของสรุปผลการวิจัยตามลำดับดังนี้

5.1 สรุปผลการวิจัย

5.1.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

5.1.1.1 เพื่อศึกษาปัญหาการใช้หลักสูตรหมวดวิชาทั่วไปในระดับปริญญาตรี ของสถาบันราชภัฏ กลุ่มมหาวิทยาลัยศรีอยุธยา

5.1.1.2 เพื่อศึกษาปัญหาการใช้หลักสูตรหมวดวิชาทั่วไปในระดับปริญญาตรี ของสถาบันราชภัฏ กลุ่มมหาวิทยาลัยศรีอยุธยาจำแนกตามคณะวิชา ในการสอนหมวดวิชาทั่วไปของอาจารย์ผู้สอน

5.1.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

5.1.2.1 ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ ได้แก่ อาจารย์สอนหมวดวิชาศึกษาทั่วไปที่ใช้หลักสูตรระดับปริญญาตรี 4 ปี ตามพุทธศักราช 2542 ของสถาบันราชภัฏ กลุ่มมหาวิทยาลัยศรีอยุธยา จำนวนอาจารย์ผู้สอน 393 คน

5.1.2.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ อาจารย์ผู้สอนหมวดวิชาศึกษาทั่วไปที่ใช้หลักสูตรระดับปริญญาตรี 4 ปี ตามพุทธศักราช 2542 ของสถาบันราชภัฏ กลุ่มมหาวิทยาลัยศรีอยุธยา จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 194 คน, โดยใช้เกณฑ์ตามตารางของ Krejcie and Morgan ได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น ตามสัดส่วนของอาจารย์แต่ละคณะวิชา และในแต่ละสถาบันราชภัฏ กลุ่มมหาวิทยาลัยศรีอยุธยา

5.1.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม ซึ่งมีทั้งหมด 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) จำนวน 1 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาการใช้หลักสูตรหมวดวิชาศึกษาทั่วไป ระดับปริญญาตรี พุทธศักราช 2542 รวมทั้งสิ้น 42 ข้อ มีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 0.05 ถึง 1 มีค่าความเที่ยงดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1. ด้านการบริหารและการบริการหลักสูตร	จำนวน 18 ข้อ มีค่าความเที่ยง 0.92
2. ด้านการดำเนินการเรียนการสอนตามหลักสูตร	จำนวน 14 ข้อ มีค่าความเที่ยง 0.92
3. ด้านการสนับสนุนและส่งเสริมการใช้หลักสูตร	จำนวน 10 ข้อ มีค่าความเที่ยง 0.94
	รวมทั้งฉบับ มีค่าความเที่ยง 0.97

5.1.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

5.1.4.1 ขอนหนังสือจาก คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยี

พระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ถึงอธิการบดีของสถาบันราชภัฏ กลุ่มสหวิทยาลัยศรีอยุธยา เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูลในสถาบันราชภัฏ กลุ่มสหวิทยาลัยศรีอยุธยา

5.1.4.2 ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

5.1.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows (Statistical Package for the Social Science for Windows) มีรายละเอียด ดังนี้

1. หาค่าความถี่และค่าร้อยละของข้อมูลที่เป็นสถานภาพทั่วไป

2. หาค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาการใช้หลักสูตรระดับปริญญาตรี พุทธศักราช 2542 หมวดวิชาศึกษาทั่วไปของสถาบันราชภัฏ กลุ่มสหวิทยาลัยศรีอยุธยา ในภาพรวมและจำแนกตามคณะวิชาที่อาจารย์สังกัด

5.1.6 สรุปผลการวิจัย

5.1.6.1 อาจารย์ผู้สอนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับปัญหาการใช้หลักสูตรหมวดวิชาทั่วไปในระดับปริญญาตรีของสถาบันราชภัฏ กลุ่มสหวิทยาลัยศรีอยุธยา ในภาพรวมทุกด้านอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านมีรายละเอียดดังนี้

1) ด้านการบริหารและบริการหลักสูตร ในภาพรวมมีปัญหอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายการ พบว่า รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ งานเตรียมบุคลากรซึ่งมีปัญหอยู่ในระดับปานกลาง รองลงมา คือ การบริหารและการบริการวัสดุตามหลักสูตรซึ่งมีปัญหอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การจัดอาจารย์เข้าสอนตามหลักสูตร ซึ่งมีปัญหอยู่ในระดับน้อย

2) ด้านงานดำเนินการเรียนการสอนตามหลักสูตร ในภาพรวมมีปัญหอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายการ พบว่า รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอน ซึ่งมีปัญหอยู่ในระดับน้อย รองลงมา คือ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ซึ่งมีปัญหอยู่ในระดับน้อย ส่วนรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การจัดทำแผนการสอน ซึ่งมีปัญหอยู่ในระดับน้อย

3) ด้านงานสนับสนุนและส่งเสริมการใช้หลักสูตร ในภาพรวมมีปัญหอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายการ พบว่า รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การจัดตั้งศูนย์วิชาการ
 แม้ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เพื่อสนับสนุนการส่งเสริมการใช้หลักสูตร ซึ่งมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง รองลงมา คือ การนิเทศและส่งเสริมการใช้หลักสูตร ซึ่งมีปัญหาอยู่ในระดับน้อย ส่วนรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ไม่มีการส่งเสริมให้อาจารย์ผู้สอนมีโอกาสศึกษาต่อตามสาขาที่สอน

5.6.1.2 อาจารย์ผู้สอนที่สังกัดคณะต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการใช้หลักสูตรหมวดวิชาทั่วไปในระดับปริญญาตรีของสถาบันราชภัฏ กลุ่มสหวิทยาลัยศรีอยุธยา ในภาพรวมทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อาจารย์ผู้สอนที่สังกัดคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี, คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ และคณะครุศาสตร์ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการใช้หลักสูตรหมวดวิชาศึกษาทั่วไปในระดับปริญญาตรีของสถาบันราชภัฏ กลุ่มสหวิทยาลัยศรีอยุธยา อยู่ในระดับปานกลาง ด้านการบริหารและการบริการหลักสูตร ด้านการดำเนินงานการเรียนการสอนตามหลักสูตร และด้านงานสนับสนุนและการส่งเสริมการใช้หลักสูตร

5.2 อภิปรายผล

1. จากผลการวิจัย พบว่า อาจารย์ผู้สอนหมวดวิชาศึกษาทั่วไปของสถาบันราชภัฏ กลุ่มสหวิทยาลัยศรีอยุธยา มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการใช้หลักสูตรระดับปริญญาตรี พุทธศักราช 2542 หมวดวิชาศึกษาทั่วไปของสถาบันราชภัฏ กลุ่มสหวิทยาลัยศรีอยุธยา ในภาพรวมทุกด้านอยู่ในระดับน้อย ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากปัญหาที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรเป็นปัญหาที่อาจารย์ผู้สอนหมวดวิชาศึกษาทั่วไปยอมรับได้ และไม่เป็นปัญหาที่มีความรุนแรง เมื่อพิจารณาแต่ละด้าน มีรายละเอียดดังนี้

1.1 ด้านการบริหารและการบริการหลักสูตร พบว่า อาจารย์ผู้สอนหมวดวิชาศึกษาทั่วไป ของสถาบันราชภัฏ กลุ่มสหวิทยาลัยศรีอยุธยา มีความคิดเห็นในภาพรวมมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก สถานศึกษามีความพร้อมในด้านอาจารย์ผู้สอน สถานที่ อุปกรณ์ วัสดุฝึกเรียนที่ใช้ในการเรียนการสอน จึงทำให้เกิดปัญหาในการนำหลักสูตรไปใช้ รวมทั้งมีการวางแผนการบริหารและการบริการหลักสูตรเป็นอย่างดี ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ชวนชม คำหอมกุล (2527 : บทคัดย่อ) พบว่า ผู้บริหารและอาจารย์ผู้สอน มีปัญหาเกี่ยวกับการบริหารหลักสูตรอยู่ในระดับ ปานกลาง เพื่อพิจารณาเป็นรายการ พบว่า มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลางทุกรายการ สำหรับรายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การบริหารและการบริการวัสดุตามหลักสูตร ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากวัสดุที่จะต้องนำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนนั้นมีราคาสูง ในบางรายวิชางบประมาณในการจัดซื้อไม่เพียงพอ ทำให้สถานศึกษาไม่มีความคล่องตัวในการบริหารและบริการวัสดุให้ได้ตามที่หลักสูตรกำหนด ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัย ของ พรทิพย์ ธีรวางกูร (2522 : บทคัดย่อ) พบว่า

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การสอน ทั้งนี้เกิดจากวัสดุเหล่านี้ราคาสูง ในบางรายวิชาใช้งบประมาณมาก และอาจารย์ผู้สอนมีชั่วโมงการสอนมาก จึงไม่มีเวลาในการจัดหา ส่วนรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การจัดอาจารย์เข้าสอนตามหลักสูตร ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากเป็นหน้าที่ของผู้บริหารและอาจารย์ผู้สอนที่จะต้องจัดครูเข้าสอนในแต่ละวิชาให้สอดคล้องกับหลักสูตร ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของกรมอาชีวศึกษา (2530 : 10) ที่กำหนดให้เป็นภารกิจในการใช้หลักสูตร รวมทั้งการจัดอาจารย์ผู้สอนตรงความสามารถและให้สอดคล้องกับหลักสูตร และสอดคล้องกับผลการวิจัย ประชาคม จันทรชิต (2533 : บทคัดย่อ) พบว่า ผู้บริหาร และอาจารย์ผู้สอนมีปัญหาการใช้หลักสูตรด้านการจัดอาจารย์เข้าสอนอยู่ในระดับต่ำสุด

1.2 ด้านการดำเนินการเรียนการสอนตามหลักสูตร พบว่า อาจารย์ผู้สอนหมวดวิชาศึกษาทั่วไป ของสถาบันราชภัฏ กลุ่มสหวิทยาลัยศรีอยุธยา มีความคิดเห็นในภาพรวม มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ประชาคม จันทรชิต (2523 : บทคัดย่อ) พบว่า ผู้บริหารและอาจารย์ผู้สอนมีปัญหาเกี่ยวกับการนำหลักสูตร ไปใช้ด้านการดำเนินการเรียนการสอนตามหลักสูตรอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายการ พบว่า มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลางทุกรายการ สำหรับรายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การจัดทำแผนการสอน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหาร และอาจารย์ผู้สอนขาดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำแผนการสอน หรืออาจเกิดจากภาระงานในการสอนมาก เพราะอาจารย์ผู้สอนต้องรับผิดชอบในการสอนหลายวิชา ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของกรมสามัญศึกษา (2527 : 54) ที่กล่าวว่า ผู้บริหาร อาจารย์ผู้สอน และผู้ที่เกี่ยวข้องในการนำหลักสูตรไปใช้ ควรมีการส่งเสริมและประสานงานในการจัดทำแผนการสอน และสอดคล้องกับผลการวิจัย ของ ประมวล ทบบัณฑิต (2529 : บทคัดย่อ) พบว่า ครูผู้สอนมีการจัดทำแผนการสอนเป็นครั้งคราว หรือน้อยมาก ส่วนรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การวัดและประเมินผลการเรียนการสอน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัย ของ ชวนชม คำหอมกุล (2527 : บทคัดย่อ) ผลการวิจัย พบว่า ผู้บริหารและอาจารย์ผู้สอนมีปัญหาในการนำหลักสูตร ไปใช้ด้านการวัดและประเมินผลอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ในการเรียนการสอนหมวดวิชาศึกษาทั่วไป ของสถาบันราชภัฏ กลุ่มสหวิทยาลัยศรีอยุธยา เป็นการเรียนการสอนที่ใช้การวัดผลที่ชัดเจน ประกอบกับการวัดผลเป็นกระบวนการเรียนการสอนที่จะทดสอบว่าผู้เรียนมีความรู้สอดคล้องตามที่หลักสูตรกำหนด

1.3 ด้านการสนับสนุนและส่งเสริมการใช้หลักสูตร พบว่า อาจารย์ผู้สอนหมวดวิชาศึกษาทั่วไป ของสถาบันราชภัฏ กลุ่มสหวิทยาลัยศรีอยุธยา มีความคิดเห็น ในภาพรวมมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายการ พบว่า มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลางทุกรายการ สำหรับรายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การจัดตั้งศูนย์วิชาการเพื่อสนับสนุนการส่งเสริมการใช้หลักสูตร ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากในการจัดตั้งศูนย์วิชาการเพื่อส่งเสริมการใช้หลักสูตรนั้นจำเป็นต้องใช้งบประมาณจำนวนมาก และขาดบุคลากรในการให้บริการ ส่วนรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ

แม้ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การนิเทศและส่งเสริมการใช้หลักสูตร ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ทางสถาบันราชภัฏฝ่ายวิชาการไว้คอยบริการ ให้คำปรึกษาในการใช้หลักสูตรและทางสถานศึกษามีการส่งเสริมเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรมาก ทั้งส่งอาจารย์ผู้สอนเข้ารับการฝึกอบรม ศึกษาดูงาน

2. ผลจากการวิจัย พบว่า อาจารย์ผู้สอนที่สังกัดคณะต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับปัญหาการใช้หลักสูตรหมวดวิชาทั่วไปในระดับปริญญาตรีของสถาบันราชภัฏกลุ่มสหวิทยาลัยศรีอยุธยา ในภาพรวมทุกด้านแตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการจัดการเรียนการสอนในแต่ละสาขาวิชานั้นมีความหลากหลายวิชา จึงทำให้เกิดการเรียนรู้ในสาขาต่าง ๆ กัน ดังนั้นอาจารย์ผู้สอนหมวดวิชาศึกษาทั่วไปก็มียุทธศาสตร์ของแต่ละสาขาต่างกัน การจัดการเรียนการสอนของอาจารย์ผู้สอนนั้นมีศักยภาพในการสอนแต่ละวิชาไม่เหมือนกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านมีรายละเอียดดังนี้

2.1 ด้านการบริหารและบริการหลักสูตร พบว่า อาจารย์ผู้สอนที่สังกัดคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี, คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์, ครุศาสตร์ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการใช้หลักสูตรหมวดวิชาทั่วไปในระดับปริญญาตรีของสถาบันราชภัฏกลุ่มสหวิทยาลัยศรีอยุธยา อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการใช้วัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอนนั้นมีความแตกต่างกัน เพราะในสาขาวิชานั้นมีวัตถุประสงค์ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนนั้นไม่เหมือน จึงมีผลทำให้ผลกระทบต่อการจัดหาวัสดุและอุปกรณ์สื่อการเรียนการสอนยังมีอุปสรรคต่อการดำเนินการเรียนการสอนของอาจารย์ผู้สอนหมวดวิชาศึกษาทั่วไป

2.2 ด้านการดำเนินงานการเรียนการสอนตามหลักสูตร พบว่า อาจารย์ผู้สอนที่สังกัดคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี, คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์, ครุศาสตร์ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการใช้หลักสูตรหมวดวิชาทั่วไปในระดับปริญญาตรีของสถาบันราชภัฏกลุ่มสหวิทยาลัยศรีอยุธยา อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการดำเนินการเรียนการสอนตามหลักสูตรนั้นก็ยังมีผลกระทบทำให้มีการดำเนินการของผู้บริหารให้จัดทำกิจกรรมการเรียนการสอน โดยให้มีกิจกรรมดำเนินการ โดยที่เราจะต้องมียุทธศาสตร์ประเด็นที่ว่า หลักสูตรนี้ นำไปใช้ประโยชน์ต่อสาขาที่นำไปปฏิบัติการได้อย่างเหมาะสม

2.3 ด้านงานสนับสนุนและการส่งเสริมการใช้หลักสูตร พบว่า อาจารย์ผู้สอนที่สังกัดคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์, คณะครุศาสตร์, วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการใช้หลักสูตรหมวดวิชาทั่วไปในระดับปริญญาตรีของสถาบันราชภัฏกลุ่มสหวิทยาลัยศรีอยุธยา อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการจัดขบวนการเรียนการสอนก็ยังเป็นผลทำให้มีการใช้ประโยชน์ทางด้านการจัดกิจกรรม โดยการสนับสนุนการส่งเสริมการใช้หลักสูตรของอาจารย์ผู้สอนนั้นตามแต่ละสาขานั้นมีการจัดทำระเบียบ วิธีการ โดยจะต้องจัดตั้งศูนย์วิชาการทางด้านการสนับสนุนการสนับสนุน ทางด้านการเรียนการสอน ซึ่งมีผลกระทบ

ต่อการดำเนินงานของระบบ โดยเฉพะอาจารย์ผู้สอนที่สังกัดคณะไหนให้เข้าร่วมประชุมว่ามี
เอกสารเป็นเอกสารที่ส่งมาในสิ่งที่ระบุไว้หรือไม่ มีเอกสารที่ส่งมาในสิ่งที่ระบุไว้หรือไม่ มีเอกสารที่ส่งมาในสิ่งที่ระบุไว้หรือไม่
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพต่อการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพต่อการสนับสนุน การส่งเสริมการใช้หลักสูตรของอาจารย์ผู้สอนหมวดวิชาศึกษาทั่วไป

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. จากผลการวิจัย พบว่า อาจารย์ผู้สอนหมวดวิชาศึกษาทั่วไป มีปัญหาเกี่ยวกับการ ทำแผนการสอนมาก ดังนั้นทางสถานศึกษาควรมีการจัดอบรมในด้านการจัดทำแผนการสอน ให้กับบุคลากรภายในสถาบัน
2. ผู้บริหารควรส่งเสริม สนับสนุนให้อาจารย์ผู้สอนภายในสถานศึกษาได้เข้าร่วม สัมมนาเกี่ยวกับการจัดทำแผนการสอน การวัดและประเมินผลอย่างสม่ำเสมอ และเทคนิคการเรียน การสอนใหม่ ๆ มาใช้
3. ผู้บริหารสถานศึกษาควรจัดอาจารย์เข้าสอนให้สอดคล้องกับความสามารถของ อาจารย์ผู้สอนในหมวดวิชาศึกษาทั่วไป และควรสนับสนุนเกี่ยวกับการบริหารทางการศึกษาต่าง ๆ อย่างเพียงพอต่อความต้องการของอาจารย์ผู้สอน

5.3.2 ข้อเสนอแนะการทำวิจัยต่อไป

ควรมีการศึกษาปัญหาการใช้หลักสูตรระดับปริญญาตรี พุทธศักราช 2542 หมวด วิชาศึกษาทั่วไป ของสถาบันราชภัฏ เฉพาะปัญหาด้านใดด้านหนึ่งแบบเจาะจง ทั้งนี้เพื่อที่จะได้หา แนวทางในการแก้ปัญหาที่ถูกต้อง

บรรณานุกรม

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. 2535. คู่มือการจัดกิจกรรมตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ.

กรุงเทพฯ : จงเจริญการพิมพ์.

กรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. 2529. ระเบียบกรมอาชีวศึกษาว่าด้วยการบริหาร

สถานศึกษา พ.ศ. 2529. กรุงเทพฯ : อาชีวศึกษา.

ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์. การพัฒนาหลักสูตร : หลักการและแนวปฏิบัติ. กรุงเทพฯ : อลีนเพรส.

คู่มือหมวดร่างศึกษาทั่วไป สถาบันราชภัฏ 2541.

ชวนชม คำหอมกุล. 2527. “การบริหารวิชาการระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ของโรงเรียน

อาชีวศึกษาเอกชน กรุงเทพมหานคร.” ปริยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต

วิชาเอกบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน.

ชวาล แพร่ตกุล. 2518. เทคนิคการวัดผล. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.

ชะลอ มงคลการุณ. 2530. “ปัญหาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด

สำนักงานการประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร.” วิทยานิพนธ์ครุศาสตรบัณฑิต ภาควิชา

บริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย.

ชารี มณีศรี. 2527. การนิเทศการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : บุรพาสาส์น.

ธงชัย สุวัฒน์เมฆินทร์. 2532. การบริหารงานวิชาการ. กรุงเทพฯ : หน่วยศึกษานิเทศ,

กรมอาชีวศึกษา.

ธำรง บัวศรี. 2515. หลักการบริหารการศึกษาทั่วไป. ธนบุรี : บรรหารการพิมพ์

ธำรง บัวศรี. 2531. ทฤษฎีหลักสูตร การออกแบบและการพัฒนา. กรุงเทพฯ : เอร่าวัฒนาการพิมพ์.

บุญชม ศรีสะอาด. 2542. การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์สุวีริยาสาส์น.

บุญเทียม เจริญยิ่ง. 2529. แนวทางในการพัฒนาการเรียนการสอนในปี 2529 และในแผน 6

รายงานสรุปผลการเรียน สัมมนาผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษาทั่วประเทศ

ประจำปีงบประมาณ 2528. กรุงเทพฯ : กรมอาชีวศึกษา.

บันลือ พฤกษ์วัน. 2534. ยุทธศาสตร์การสอนตามแนวหลักสูตร. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.

ปัญญาคุณ รัตนเสถียร. “ปัญหาการเรียนการสอนตามหลักสูตรระยะสั้น วิชาช่างเดินสายไฟใน

โรงเรียนสารพัดช่างทั่วประเทศ.” วิทยานิพนธ์ครุศาสตรบัณฑิต สาขากรรมมหาบัณฑิต,

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า พระนครเหนือ.

ประชาคม จันทรัชิต. 2533. “ปัญหาการบริหารหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช

2530 ตามทัศนของผู้บริหารและอาจารย์ในวิทยาลัยอาชีวศึกษาภาคใต้.” ปริยานิพนธ์

การศึกษามหาบัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประมวล ทบบัณฑิต. 2529. “ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรระดับ
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2524 ประเภทช่างอุตสาหกรรม.” การผลิต
สื่อการเรียนการสอน.

ประเวศ ยอดยิ่ง. 2536. การผลิต สื่อการเรียนการสอน. นครราชสีมา : ศูนย์นิเทศอาชีวศึกษา
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.

ปรีชา ซาติมาลา. 2524. ความเข้าใจในวิชาอุตสาหกรรมศิลป์ของผู้บริหารวิทยาลัย
โรงเรียนมัธยมศึกษา. กรุงเทพฯ : วิทยาลัยครูพระนคร.

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. 2535. การบริหารงานวิชาการ. กรุงเทพฯ : สหมิตรออฟเซ็ท
พริ้นท์ หันนาคินทร์. 2529. หลักบริหารโรงเรียน. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช

พิชัย เฟ่งพันธ์พัฒน์. 2529. “ปัญหาการเรียนการสอนวิชาช่างอุตสาหกรรมของแผนก
ช่างไฟฟ้ากำลัง ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ของวิทยาลัยเทคโนโลยีและ
อาชีวศึกษา.” วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหาร
อาชีวศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย, สถาบันเทคโนโลยีพระนครเหนือ.

พรทิพย์ ชีรวางกูร. 2522. “สถานะภาพทางสังคมทัศนูปกรณ์ ของสถาบันการศึกษา เขตกรุงเทพ
มหานคร.” วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชามัธยมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย,
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ไพฑูรย์ เจริญพันธุ์วงศ์. 2529. การบริหารการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : โอ.เอส. พรินต์ติ้งเฮาส์.
ภิญญา สาคร. 2521. หลักการบริหารการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : วัฒนาพานิช.

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. 2527. ชุดอบรมผู้บริหารสถานศึกษา ระดับประถมศึกษา
หน่วยที่ 2. กรุงเทพฯ : รุ่งศิลป์การพิมพ์.

มานิดา อุชชิน. 2526. การประชุมสัมมนาเชิงปฏิบัติการ การสอนวิชาชีพ. กรุงเทพฯ :
กระทรวงศึกษาธิการ.

เมธี ปิณฑนานนท์. 2529. การวางแผนอาคารสถานที่ และสิ่งอำนวยความสะดวกทางการศึกษา.
กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.

เมธี ปิณฑนานนท์. 2533. การบริหารงานบุคคลในวงการศึกษ. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.

เลขา คมเสวต. 2537. “การใช้หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2530 (ฉบับปรับปรุง
ครั้งที่ 1 พ.ศ. 2533) ประเภทวิชาพาณิชยกรรม สาขาวิชาพาณิชยกรรมในสถานศึกษา
สังกัดกรมอาชีวศึกษา.” วิทยานิพนธ์ ครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชา
การบริหารอาชีวศึกษา.

วิจิตร ตีจันทิก. 2537. การบริหารโรงเรียน. สงขลา : วิทยาลัยเทคนิคหาดใหญ่.

วิจิตร ศรีสะอาด. 2528. หลักการอุดมศึกษา. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- วิชัย ดิสระ. 2535. การพัฒนาหลักสูตรและการสอน. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- วิชัย วงศ์ใหญ่. 2523. การพัฒนาหลักสูตรและการสอนมิติใหม่. กรุงเทพฯ : รุ่งเรืองธรรม.
- วิชัย วงศ์ใหญ่. 2537. กระบวนการพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอน ภาคปฏิบัติ.
กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- วีรพันธ์ สิทธิพงษ์. 2540. ปรัชญาอาชีวศึกษาและเทคนิคศึกษา. กรุงเทพฯ : เอ.พี. กราฟิเคิลไชน์
และการพิมพ์.
- สังัด อุทรานันท์. 2523. พื้นฐานและการพัฒนาหลักสูตร. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์รุ่งเรืองธรรม.
- สังัด อุทรานันท์. 2528. พื้นฐานและการพัฒนาหลักสูตร. กรุงเทพฯ : วงเดือนการพิมพ์.
- สังัด อุทรานันท์. 2532. เทคนิคการจัดการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์
มิตรสยาม.
- สงวน สุทธิเลิศอรุณ. 2529. การบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ : อักษรบัณฑิต.
- สำนักคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2543.
- สำนักคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2544.
- สวัสดิ์ สุวรรณอักษร. 2535. “ปัจจัยเสริมการบริหารหลักสูตร” การพัฒนาหลักสูตร. กรุงเทพฯ :
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุธีระ ทานตวนิช. 2525. การบริหารวิชาการการบริหารโรงเรียนและการนิเทศการศึกษา.
ชลบุรี : ภาควิชาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน.
- สมิตร คุณากร. 2523. หลักสูตรและการสอน. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : ชวนพิมพ์.
- เอกชัย กี่สุขพันธ์. 2527. การบริหารการศึกษาทั่วไป. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : ศิลป์.
- Good, Carter V. 1973. *Dictionary of Education*. New York : McGraw – Hill Book Company.
- Neagley, Ross I and Evan N. Deam 1967. *Hand book for Effective Curriculum Development*.
Englewood Cliffs, New Jersey : Printice – Hall , Ince.,
- Saylor, J. Galen William M. Alexander and Arthur J. Lewis. 1981. *Curriculum Planning For
Better Teaching and Learning*. 4th ed. New York : Holt, Rinehar and Winston.
- Taba, Hilda. 1967. *Curriculum Development : Theory and Practice*. New York : Harcourt,
Brace & Jovanovich, Inc.,

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาคผนวก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คำสั่งคณะกรรมการอุดมศึกษา

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง .

ที่ 355 / 2544

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการพิจารณาหัวข้อและ
เค้าโครงวิทยานิพนธ์ ของ นายประยูทธ อินแบน

เพื่อให้การเรียบเรียงวิทยานิพนธ์ของ นายประยูทธ อินแบน เป็นไปด้วยความเรียบร้อย
และมีประสิทธิภาพจึงแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อควบคุมและพิจารณาหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์
ดังต่อไปนี้

1. คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

ผศ.ดร.เลิศลักษณ์	กลิ่นหอม	ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์
ดร.ราชันย์	บุญธิมา	ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ร่วม

2. คณะกรรมการพิจารณาหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์

ผศ.ดร.เลิศลักษณ์	กลิ่นหอม	ประธานกรรมการ
รศ.ดร.สมพร	ไชยะ	กรรมการ
ดร.ผดุงชัย	ภูพัฒน์	กรรมการ
ดร.ราชันย์	บุญธิมา	กรรมการ
ผศ.ดร.อำนาจ	ตั้งเจริญชัย	กรรมการ

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ 24 ธันวาคม พ.ศ. 2544

(รองศาสตราจารย์ รวีวรรณ ชินะตระกูล)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
กณเบติ
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามชุดนี้มี 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของอาจารย์ผู้สอน

ตอนที่ 2 เป็นความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการใช้หลักสูตรหมวดวิชาศึกษาทั่วไป ระดับปริญญาตรี ของสถาบันราชภัฏ กลุ่มมหาวิทยาลัยศรีอยุธยา พุทธศักราช 2542

1. ด้านการบริหาร และบริการ ตามหลักสูตร 18 ข้อ
2. ด้านงานดำเนินการเรียนการสอนตามหลักสูตร 14 ข้อ
3. ด้านงานสนับสนุนและส่งเสริมการใช้หลักสูตร 10 ข้อ

2. ในการตอบแบบสอบถาม ทั้ง 2 ตอน กรุณาตอบคำถามทุกข้อตามความเป็นจริง เพราะคำตอบของท่านมีความสำคัญยิ่งต่อการสรุปและการแปลผลการวิจัย ซึ่งจะทำให้ผลการวิจัยเชื่อถือได้ และมีประโยชน์มากที่สุด การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาและเสนอผลการวิจัยในภาพรวม ข้อมูลที่ท่านตอบจะไม่มีผลกระทบต่อการทำงานในหน่วยงานของท่าน โดยข้อมูลทั้งหมด ผู้วิจัยจะเก็บไว้เป็นความลับ และนำไปใช้เฉพาะการวิจัยในครั้งนี้เท่านั้น

ตอนที่ 1

แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของอาจารย์ผู้สอน

คำชี้แจง คำถามมีทั้งหมด 1 ข้อ โปรดตอบทุกข้อตามความเป็นจริง โดยใส่เครื่องหมาย ✓
ลงใน หน้าข้อความที่กำหนดให้

1. คณะวิชาที่สังกัด

- คณะครุศาสตร์
- คณะมนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์
- คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 2

แบบสอบถามความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอนเกี่ยวกับการศึกษา ปัญหาการใช้หลักสูตร
หมวดวิชาศึกษาทั่วไป ระดับปริญญาตรี พุทธศักราช 2542 หมวดวิชาศึกษาทั่วไป ของสถาบัน
ราชภัฏ กลุ่มสหวิทยาลัยศรีอยุธยา

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการใช้หลักสูตรระดับปริญญาตรี
พุทธศักราช 2542 ที่ทำการสอนหมวดวิชาศึกษาทั่วไป ของ สถาบันราชภัฏ กลุ่มสหวิทยาลัย-
ศรีอยุธยา ปัญหา 3 ด้าน คือ (1) ด้านการบริหารและบริการหลักสูตร (2) ด้านการดำเนิน
การเรียนการสอนตามหลักสูตร (3) ด้านงานสนับสนุนและส่งเสริมการใช้หลักสูตร ซึ่งมีคำถาม
รวมทั้งสิ้น 42 ข้อ

คำถาม

1. ขอให้ท่านตอบข้อคำถามต่าง ๆ ตามความคิดเห็น ซึ่งคำถามมีระดับความคิดเห็น 5 ระดับ คือ

5 หมายถึง มีปัญหามากที่สุด

4 หมายถึง มีปัญหามาก

3 หมายถึง มีปัญหาปานกลาง

2 หมายถึง มีปัญหาน้อย

1 หมายถึง มีปัญหาระดับน้อยที่สุด

แล้วใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างได้หมายเลขระดับการปฏิบัติของแต่ละข้อคำถาม

ตัวอย่าง

สภาพปัญหาด้านการบริหาร และการบริการหลักสูตร	ระดับความคิดเห็นของปัญหา				
	มากที่สุด 5	มาก 4	ปาน กลาง 3	น้อย 2	น้อย ที่สุด 1
ด้านการบริหารและบริการตามหลักสูตร					
การประชุมชี้แจงหรือแนะนำให้อาจารย์เข้าใจ หลักสูตร			✓		

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากตัวอย่าง แสดงว่าการบริหารหลักสูตรระดับปริญญาตรี ทำการสอนหมวดวิชา
ศึกษาทั่วไป ของ สถาบันราชภัฏ กลุ่มมหาวิทยาลัยศรีอยุธยา มีปัญหาในการปฏิบัติการประชุม
ชี้แจงให้อาจารย์เข้าใจหลักสูตรในระดับปานกลาง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ลำดับที่	ปัญหาด้านการบริหาร และบริการหลักสูตร	ระดับความคิดเห็นของปัญหา				
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
		5	4	3	2	1
	1. ด้านการบริหารและบริการหลักสูตร					
	1.1 งานเตรียมบุคลากร					
1	ไม่มีการสำรวจความพร้อมของอาจารย์ก่อนจัด เข้าสอน
2	อาจารย์ได้รับมอบหมายให้สอนหลายวิชา
3	ขาดการส่งเสริมให้อาจารย์ มีความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับวิชาที่สอน
4	ขาดระบบติดตามผลการทำงานตามภาระงานที่ ได้รับมอบหมาย
5	ขาดการสนับสนุนให้อาจารย์ไปศึกษาดูงานและ ศึกษาต่อ
6	ขาดการสำรวจปัญหาความต้องการจำเป็นทาง บุคลากรเกี่ยวกับการเรียนการสอนตามหลักสูตร
7	ไม่มีการฝึกอบรมเพื่อเตรียมอาจารย์เกี่ยวกับ การนำหลักสูตร ไปใช้
8	ให้อาจารย์มีส่วนร่วมในการเตรียมบุคคลเข้า สอนในหลักสูตร
	1.2 การจัดอาจารย์เข้าสอนตามหลักสูตร					
1	การจัดอาจารย์เข้าสอนรายวิชาต่าง ๆ ไม่คำนึงถึง ความรู้ ความสามารถที่เหมาะสมกับรายวิชา ที่สอน
2	จัดอาจารย์เข้าสอน ไม่ได้คำนึงถึงความถนัด ความชำนาญ ตรงตามสาขาวิชาที่สอน
3	ไม่มีการประเมินการสอนของอาจารย์ประจำปี เป็นข้อพิจารณาในการจัดอาจารย์สอน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ลำดับที่	ปัญหาด้านการบริหาร และบริการหลักสูตร	ระดับความคิดเห็นของปัญหา				
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
		5	4	3	2	1
4	ไม่มีการสำรวจความคิดเห็นของอาจารย์ เพื่อนำมาเป็นข้อมูลประกอบการจัดอาจารย์เข้าสอน
	1.3 การบริหารและการบริการวัสดุตาม หลักสูตร					
1	ไม่มีการสำรวจสื่อการเรียนการสอนก่อนเปิดภาคเรียน เพื่อเตรียมการทำสื่อการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับเนื้อหารายวิชา
2	ไม่อำนวยความสะดวกในการให้บริการเครื่องมืออุปกรณ์การสอนแก่อาจารย์ผู้สอน
3	ไม่มีการใช้วัสดุ สื่อการสอนในห้องสื่อให้เกิดประโยชน์ต่อการเรียนการสอน
4	ไม่มีคู่มือ แบบเรียน และหนังสือประกอบการเรียนการสอนแต่ละวิชาครบ
5	ไม่มีห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ เหมาะสมกับจำนวนนักศึกษา
6	การจัดบรรยากาศของห้องเรียนไม่เอื้อต่อการเรียนการสอน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ลำดับที่	ปัญหาด้านงาน ดำเนินการเรียนการสอนตามหลักสูตร	ระดับความคิดเห็นของปัญหา				
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
	2. ด้านงานดำเนินการเรียนการสอนตามหลักสูตร					
	2.1 การจัดทำแผนการสอน					
1	ไม่มีการกำหนดให้ทำแผนการสอน
2	ไม่สนับสนุนงบประมาณให้อาจารย์ผู้สอนทำแผนการสอน
3	ไม่มีการประชุมที่เกี่ยวข้อง จัดทำแผนการสอนร่วมกัน
4	ไม่สนับสนุนการพิมพ์แผนการสอนที่ทำเรียบร้อยแล้วเผยแพร่ให้อาจารย์ผู้สอน
5	แผนการสอนไม่เอื้อให้ผู้เรียนพัฒนาความสามารถในการนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน
	2.2 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน					
1	เนื้อหาของหลักสูตรไม่เอื้อต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้ครอบคลุมจุดประสงค์
2	อาจารย์ใช้เทคนิคการสอนต่างๆ ไม่เหมาะสมกับเนื้อหา
3	ไม่มีการจัดทำเอกสารประกอบการสอน
4	ไม่มีการสอนวิชาชีพ โดยการเน้นการฝึกปฏิบัติให้สอดคล้องกับความต้องการและมาตรฐานที่กำหนดไว้
6	เวลาสอนไม่เหมาะสมกับเนื้อหา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ลำดับที่	ปัญหาด้านงาน ดำเนินการเรียนการสอนตามหลักสูตร	ระดับความคิดเห็นของปัญหา				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
		5	4	3	2	1
	2.3 การวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอน					
1	ไม่มีการวัดผลและประเมินผลการสอนที่สอดคล้องตรงตามจุดประสงค์
2	ไม่มีจัดอบรมอาจารย์ให้มีความรู้ ความเข้าใจเรื่องหลักการวัดผลประเมินผล ตามหลักสูตรระดับปริญญาตรี 2542 ของ สถาบันราชภัฏ
3	ไม่มีการจัดหาเอกสารเกี่ยวกับวัดผลประเมินผลให้อาจารย์ศึกษา
4	ไม่มีการวัดผลและประเมินผลการสอนของอาจารย์เพื่อปรับปรุงแก้ไข

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ลำดับที่	ปัญหาดำเนินงานสนับสนุน และการส่งเสริมการใช้หลักสูตร	ระดับความถี่เห็นของปัญหา				
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
1	3. งานสนับสนุนและส่งเสริมการใช้ หลักสูตร					
	3.1 การนิเทศและส่งเสริมการใช้หลักสูตร					
	ไม่มีการกำหนดนโยบายและการชี้แจงเกี่ยวกับการนิเทศและการสอนของอาจารย์ในสถาบันราชภัฏไว้อย่างชัดเจน
	ไม่มีการได้รับความช่วยเหลือแนะนำจากศึกษานิเทศก์ นักวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอนตาม หลักสูตร
	ไม่มีการประชุมนิเทศอาจารย์ใหม่ก่อนที่จะทำการสอน
2	ไม่มีการส่งเสริมให้อาจารย์ผู้สอนมีโอกาสศึกษาต่อตามสาขาที่สอน
	ไม่สนับสนุนอาจารย์ไปศึกษาคูงานสอนตามแหล่งความรู้ต่างๆ
	3.2 การจัดตั้งศูนย์วิชาการเพื่อสนับสนุนการส่งเสริมการใช้หลักสูตร					
	ไม่มีการสำรวจความต้องการจำเป็นของอาจารย์เกี่ยวกับการเรียนการสอน
	ไม่จัดหาคู่มืออาจารย์ แบบเรียนตำรารายวิชาต่างๆ ให้อาจารย์ผู้สอนศึกษาค้นคว้า
3	ไม่มีการรวบรวมข้อมูล ปัญหาเกี่ยวกับการเรียนการสอน
	ไม่มีการตั้งคณะกรรมการทางวิชาการปรับปรุงแก้ไข ปัญหาการเรียนการสอน
	ไม่มีการจัดห้องวิชาการให้เป็นศูนย์ปฏิบัติการทางวิชาการได้คล่องตัว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประวัติผู้เขียน

นาย ประยุทธ์ อินแบน บ้านเลขที่ 26/28 หมู่ 1 ถ. สุวินทวงศ์ ต. คลองอุดมชลจร
อำเภอเมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา 24000

โทรศัพท์ (038) 845613

โทรสาร (038) 845614

มือถือ (01) 3449907

08 639 25384 ✓

08 63 628 690

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2536

สำเร็จระดับปริญญาตรี คณะวิศวกรรมศาสตร์
ภาควิชาวิศวกรรมไฟฟ้า มหาวิทยาลัยศรีปทุม

พ.ศ. 2539

สำเร็จระดับปริญญาตรี คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม
ภาควิชาเทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์ สถาบันราชภัฏฉะเชิงเทรา

ปัจจุบัน

อาจารย์ คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม
ภาควิชาเทคโนโลยีอุตสาหกรรม สาขาเทคโนโลยีไฟฟ้าอุตสาหกรรม
สถาบันราชภัฏราชนครินทร์